

AXENCIA GALEGA
DE DESENVOLVEMENTO
RURAL

Fondo Europeo Agrícola
de Desenvolvemento Rural:
Europa inviste no rural

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE AGRICULTURA, PESCA
Y ALIMENTACIÓN

X 21-22

PROXECTO DE ORDENACIÓN PRODUTIVA

PARA A POSTA EN VALOR DE TERREOS: ALDEA MODELO DE FRANCOS DE PROENDOS [TERMO MUNICIPAL DE SOBER]

AXENCIA GALEGA DE DESENVOLVEMENTO RURAL
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL
Lugar da Barcia 56, Laraño
15897 Santiago de Compostela
T. + 34 981 547 354
infoagader@xunta.gal
agader.xunta.gal

OUTUBRO 2022

INDICE

1. ANTECEDENTES.....	5
2. AXENTES PARTICIPANTES	7
3. DESCRICIÓN E LOCALIZACIÓN DO ÁMBITO.....	8
4. XUSTIFICACIÓN DA ELECCIÓN COMO ALDEA MODELO	11
4.1. OPORTUNIDADES IDENTIFICADAS PARA A POSTA EN PRODUCCIÓN	11
4.2. DIFICULTADES PARA A POSTA EN PRODUCCIÓN	11
5. CARACTERIZACIÓN SOCIOECONÓMICA.....	12
5.1. POBOACIÓN.....	12
5.2. ACTIVIDADE ECONÓMICA LOCAL.....	15
5.3. ANÁLISE SOCIOECONÓMICA	16
6. CARACTERIZACIÓN CLIMÁTICA	17
7. ANÁLISE DA ZONA DE ACTUACIÓN.....	24
7.1. ANÁLISE SIMPLIFICADA.....	24
7.2. MAPA FORESTAL	26
7.3. MAPA DE CULTIVOS E APROVEITAMENTOS.....	28
7.4. CLASIFICACIÓN URBANÍSTICA DOS TERREOS.....	29
7.5. CAPACIDADE PRODUTIVA DOS TERREOS.....	30
7.6. CARACTERIZACIÓN FÍSICA DOS TERREOS	35
7.7. CARACTERIZACIÓN DA PROPIEDAD DOS TERREOS	38
7.8. DEFINICIÓN DE USOS	39
7.9. ANÁLISE HISTÓRICA.....	41
7.10. ESTADO ACTUAL.....	45
7.11. CARACTERIZACIÓN VISUAL DA SITUACIÓN ACTUAL	47
8. CARACTERIZACIÓN DA PROTECCIÓN PATRIMONIAL	50
9. CARACTERIZACIÓN INFRAESTRUCTURAS.....	52
10. ORDENACIÓN PRODUTIVA DOS TERREOS	53
10.1. CARACTERIZACIÓN DOS TIPOS DE CULTIVO ANALIZADOS	53
11. SISTEMA DE XESTIÓN DE TERRAS	57
11.1. PARCELAS OBXECTO DE ACTUACIÓN	57
11.2. PREZO MÍNIMO DE ARRENDAMENTO.....	57
11.3. DURACIÓN DO ARRENDAMENTO.....	58
12. OBRAS E INFRAESTRUCTURAS NECESARIAS PARA A POSTA EN PRODUCCIÓN DAS ACTIVIDADES A DESENVOLVER NA ALDEA MODELO	59
13. CRITERIOS DE VALORACIÓN DAS PROPOSTAS NO SUPOSTO DE CONCORRENCIA DE VARIAS SOLICITUDES DE PARTICIPACIÓN NO PROXECTO	60

ÍNDICE IMAXES

Imaxe 1: Localización da Comarca de Terra de Lemos	8
Imaxe 2: Localización da Aldea Modelo no concello de Sober.....	9
Imaxe 3: Perímetro da Aldea Modelo de Francos sobre ortofoto de 2020.	10
Imaxe 4: Perímetro da aldea modelo a vista de <i>dron</i> (novembro de 2021).	10
Imaxe 5: Vista xeral da aldea modelo de Francos	11
Imaxe 6: Termos municipais segundo número de habitantes. 1981.....	12
Imaxe 7: Termos municipais segundo número de habitantes. 2019	12

Imaxe 8: Temperaturas medias anuais (°C).	17
Imaxe 9: Caracterización climática. Mapa das variantes climáticas en Galicia.....	20
Imaxe 10: Clasificación climática segundo Köppen.....	22
Imaxe 11: Subrexións fitoclimáticas Allué. <i>Fonte: Bioclimatología de Galicia. Fundación Pedro Barrié de la Maza</i>	23
Imaxe 12: Afección patrimonio cultural. GA27059006	24
Imaxe 13: Afección por infraestruturas, estradas.	25
Imaxe 14: Reserva da Biosfera. Fonte de información Oficina MaB en España. OAPN.	25
Imaxe 15: Perímetro da AM sobre o MFE.	27
Imaxe 16: Perímetro da AM sobre o mapa de cultivos e aproveitamentos.	28
Imaxe 17: Lenda do mapa de cultivos e aproveitamentos.	28
Imaxe 18: Perímetro do proxecto sobre o PXOM de Sober.	29
Imaxe 19: Lenda do PXOM de Sober.	30
Imaxe 20: Clasificación das terras na zona de actuación no Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia.	31
Imaxe 21: Mapa de usos potenciais da terra de Galicia.	34
Imaxe 22: Distribución de pendentes na zona de actuación.....	35
Imaxe 23: Distribución de altitude na zona de actuación.....	36
Imaxe 24: Distribución de orientacións na zona de actuación.....	37
Imaxe 25: Distribución do tamaño das parcelas na zona de actuación.....	38
Imaxe 26: Distribución do número de titulares por parcela na zona de actuación.....	39
Imaxe 27: Usos históricos sobre imaxe aérea anos 50.....	40
Imaxe 28: Usos actuais da zona do perímetro.	41
Imaxe 29: Imaxe histórica. Voo americano (1956-57).....	42
Imaxe 30: Imaxe histórica. PNOA 2003.	42
Imaxe 31: Imaxe histórica. PNOA 2007.	43
Imaxe 32: Imaxe histórica. PNOA 2009.....	43
Imaxe 33: Imaxe histórica. PNOA 2014.	44
Imaxe 34: Imaxe histórica. PNOA 2017.	44
Imaxe 35: Imaxe histórica. PNOA 2020.....	45
Imaxe 36: Clasificación do estado actual identificado no traballo de campo da zona de estudo.	47
Imaxe 37: Situación do xacemento catalogado dentro do perímetro da AM.....	51
Imaxe 38: Zonas de afección por infraestruturas.....	52
Imaxe 39: Actividade principal proposta.	54
Imaxe 40: Actividade secundaria proposta.....	56

ÍNDICE TÁBOAS

Táboa 1: Evolución da poboación por termos municipais. Lugo 1981-2019. <i>Fonte: IGE</i>	12
Táboa 2: Padrón municipal de habitantes. <i>Fonte: IGE, 2021</i>	13
Táboa 3: Censo de poboación e vivendas. Ano 2001. <i>Fonte INE</i>	14
Táboa 4: Poboación ocupada por sectores (nº de traballadores de alta na SS). <i>Fonte IGE</i>	15
Táboa 5: Relación de empresas no concello de Sober. <i>Fonte IGE</i>	15
Táboa 6: Caracterización climática de Sober. <i>Fonte www.meteogalicia.gal</i>	18
Táboa 7: Precipitación máxima diaria (mm) por período de retorno T (anos).....	19
Táboa 8: Extracto da táboa de etapas de regresión e bioindicadores.	21
Táboa 9: Clasificación climática segundo Papadakis.	22
Táboa 10: Datos MFE.	27
Táboa 11: Distribución dos usos segundo o MFE.	27

Táboa 12: Distribución dos usos segundo o mapa de cultivos e aproveitamentos.....	29
Táboa 13: Cualidades estruturais da terra no Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia.	31
Táboa 14: Clasificación do réxime hídrico no Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia.	32
Táboa 15: Clasificación da dispoñibilidade de nutrientes no Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia.	33
Táboa 16: Criterios de conversión do Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia á reclasificación en terras con tres usos potenciais de produción agrícola....	34
Táboa 17: Distribución de pendentes na zona de actuación.	35
Táboa 18: Distribución de orientacións na zona de actuación.....	36
Táboa 19: Resume de valores medios para a caracterización de terreos na zona de actuación.....	38
Táboa 20: Usos do perímetro segundo SIXPAC.	46
Táboa 21: Clasificación da superficie segundo uso Sixpac.	46
Táboa 22: Distribución dos usos actuais na zona de estudo.....	47
Táboa 23: Clasificación dos cultivos analizados.....	55
Táboa 24: Prezos de referencia do Banco de Terras de Galicia.	57

ÍNDICE GRÁFICOS

Gráfico 1: Evolución da poboación no concello de Sober.	13
Gráfico 2: Distribución da poboación en Sober por sexo e rangos de idade.	13
Gráfico 3: Caracterización climática de Sober. <i>www.meteogalicia.gal</i>	18

ANEXOS

ANEXO I. RELACIÓN DE PARCELAS

(Parcelas incluídas no perímetro, parcelas excluídas e as súas causas de exclusión, así como a relación das parcelas das que non foi posible localizar ás súas persoas titulares, o parcelario interior, xunto coa aptitude ou aptitudes produtivas de cada parcela).

ANEXO II. FICHAS ELEMENTOS PATRIMONIAIS A PROTEXER

PLANOS

1. ANTECEDENTES

O abandono de terras agrarias constitúe un fenómeno de importancia crecente na estrutura agraria de Galicia. Segundo diversos autores, a superficie de terras en abandono acada cifras xa semellantes á de terras en cultivo, e o incremento dos abandonos resulta superior ás 50.000 Ha nos últimos 15 anos. Moitas desas terras en situación de abandono presentan boas ou moi boas condicións agronómicas para o cultivo.

Unha derivada desta situación, que a ninguén se lle escapa, é a relación destas condicións de abandono coas dificultades na loita contra os lumes. E resulta paradoxal a coexistencia deste volume de terras de cultivo en abandono coa crecente necesidade das explotacións de acadar incrementos na súa base territorial.

Conscientes deste problema, o Goberno de Galicia está disposto a arbitrar medidas para loitar contra o abandono das terras agrarias e, na medida do posible, revertir a situación, achegando novas terras de cultivo ás explotacións para reducir a dependencia de fontes de recursos de orixe exterior.

Nacen polo tanto os instrumentos de recuperación e mobilización de terras agrarias ao abeiro do disposto nos artigos 47 bis e 47 ter da *Lei 6/2011, do 13 de outubro, de mobilidade de terras* entre os que se atopa o programa de aldeas modelo. Este programa defínese como aquel instrumento voluntario de recuperación de terras mediante a realización de actuacións integradas para a recuperación de capacidade agronómica das terras circundantes a núcleos de poboación e asentamentos poboacionais situados no territorio rural galego co fin de promover actividade económica ligada ao sector primario ao mesmo tempo que reduce o risco de incendios forestais.

O concepto de aldea modelo xorde do convenio firmado entre a Consellería do Medio Rural, a Fegamp e a empresa pública SEAGA para a limpeza das franxas de seguridade das aldeas de Galicia. Son aquelas aldeas nas que se implanta o sistema público de limpeza das franxas sempre que haxa o compromiso dos propietarios da implantación de actividade agro gandeira nestas franxas.

Este convenio, firmado en agosto do ano 2018, ten como obxecto principal a implantación dun sistema público de limpeza das faixas, no que a limpeza se leva a cabo pola empresa pública SEAGA.

Coa aprobación da *Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia*; desenvólvense os procedementos de mobilización da terra agroforestal, previamente recollidos nalgunhas das disposicións da *Lei 6/2011, do 13 de outubro, de mobilidade de terras*, que quedou derogada coa entrada en vigor desta lei.

No que se refire aos instrumentos para a mobilización de terras, a lei reforza o papel do Banco de Terras como instrumento público de intermediación na mobilización da terra agraria, reducindo así trámites administrativos, impulsando a súa axilización e converténdoo na figura fundamental para o desenvolvemento dos novos instrumentos de recuperación da terra agraria; establecendo dentro das súas competencias a de deseñar, programar e executar as medidas de recuperación e, en xeral, da xestión da terra agroforestal de Galicia a través dos instrumentos previstos na presente lei para tal fin.

Unha aldea modelo é un instrumento voluntario de recuperación de terras mediante a realización de actuacións integradas para a recuperación da capacidade agronómica das terras circundantes a núcleos de poboación e asentamentos poboacionais situados no territorio rural galego, co fin de promover actividade económica ligada ao sector primario ao tempo que reducir o risco de incendios forestais.

As actuacións poderán abranguer todo ou parte do núcleo rural da aldea co obxecto da súa rehabilitación e recuperación arquitectónica e urbanística, con fins residenciais, de interese turístico, de transformación ambiental ou outros análogos que propicien a recuperación demográfica e a mellora da calidade de vida da súa poboación. O procedemento é aberto, require do compromiso das persoas propietarias pero tamén da implicación das alcaldías. O proceso iníciase cunha solicitude por parte do Concello, que debe de contar cun perímetro definido nas inmediacións da aldea en cuestión, abarcando unhas determinadas parcelas cuxos titulares apoiem a iniciativa. Estes titulares deben sumar polo menos o 70% da superficie total involucrada, presentando esta superficie un estado de abandono ou infrautilización de, como mínimo, o 50%. O compromiso que terán que asumir as persoas propietarias é o de cesión ou arrendamento para actividade agro-gandeira durante un período mínimo de cinco anos (debido a que o inicio da recollida das declaracións de adhesión comezou ao abeiro da *lei 6/2011, do 13 de outubro, de mobilidade de terras de Galicia*). Unha vez presentada a solicitude, e logo de recibir un informe técnico favorable por parte do órgano xestor do Banco de Terras de Galicia, será o Consello Reitor da Agader quen declare a Aldea Modelo, a proposta da persoa titular da dirección xeral da Agader, que a continuación será declarada de utilidade pública e interese social dende a Consellería do Medio Rural.

A Aldea Modelo de Francos de Proendos declarouse por acordo do Consello de Dirección da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (Agader) o 21 de xaneiro de 2022, CVE lcjcEW0J69.

Mediante o Decreto 91/2022, de 19 de maio, declarouse de utilidade pública e interese social a aldea modelo de Francos de Proendos, no termo municipal de Sober (Lugo) [DOG núm. 108, do 7 de xuño de 2022].

Na declaración de utilidade pública e interese social da Aldea Modelo, autorízase á Axencia Galega de Desenvolvemento Rural para a redacción do proxecto de ordenación produtiva da forma establecida no artigo 113 da Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia.

O presente documento, constitúe o Proxecto de Ordenación Produtiva no cal se delimitan os usos produtivos máis idóneos para a explotación das parcelas incluídas na Aldea Modelo, o período mínimo de arrendamento das parcelas, as parcelas adheridas ao proxecto, os cultivos ou aproveitamentos que mellor se adapten á superficie afectada, así como toda aquela información que sexa precisa para a posta en valor dos terreos.

2. AXENTES PARTICIPANTES

A Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (Agader), con CIF Q-1500273F, creouse pola disposición adicional sexta da *Lei 5/2000, do 28 de decembro, de medidas fiscais e de réxime orzamentario e administrativo* (DOG núm. 251, do 29 de decembro).

O artigo 6 da *Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia*, dispón que é a axencia pública autonómica, de conformidade coa *Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia*, coa consideración de medio propio e servizo técnico da Comunidade Autónoma de Galicia, que actúa como instrumento básico na promoción e coordinación do desenvolvemento do territorio rural galego, co obxectivo de mellorar as condicións de vida dos seus habitantes e de evitar o seu despoboamento a través, entre outras, das medidas de recuperación da terra agroforestal de Galicia reguladas na *Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia*.

De conformidade co *artigo 8 da Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia*, adscrita á consellaría competente en materia de medio rural, ten personalidade xurídica e patrimonio propios, goza de autonomía administrativa e económica e posúe plena capacidade de obrar, tanto no campo do dereito público como no do dereito privado, para o cumprimento dos seus fins e con suxeición á normativa correspondente. O réxime xurídico interno da Axencia regúlase polo dereito administrativo e o seu réxime xurídico externo rexeráse polo dereito privado, agás cando se exerzan potestades administrativas, caso en que se rexerá polo dereito público. Gozará do tratamento fiscal aplicable á Comunidade Autónoma de Galicia.

3. DESCRICIÓN E LOCALIZACIÓN DO ÁMBITO

O termo municipal de Sober atópase dentro da comarca de Terra de Lemos, no sur da provincia de Lugo, ocupando unha extensión de 133,35 km².

A comarca de Terra de Lemos, cunha superficie total de 940,48 km²; establece o límite do sur da provincia de Lugo coa provincia de Ourense. Está composta polos termos municipais de Bóveda, Monforte de Lemos, Pantón, A Pobra do Brollón, O Saviñao e Sober.

Imaxe 1: Localización da Comarca de Terra de Lemos

Limita ao norte coa comarca de Sarria; ao sur co río Sil, que separa esta comarca da de Ourense e a de Terra de Caldelas; ao leste, coa comarca de Quiroga a través da serra do Courel e ao oeste, coa comarca de Chantada.

O municipio de Sober ten unha superficie de 133,35 km² e localízase na comarca de Terra de Lemos, no sur da provincia de Lugo, entre os cursos dos ríos Cabe e Sil, que fan de fronteira física polo oeste e sur, respectivamente. O termo municipal está atravesado pola estrada. A zona máis elevada fórmana os Montes de Ceceda, ao suroeste, onde se atopa o pico Bidual (816 metros), no límite con Monforte de Lemos. A altitude oscila entre os 816 metros e os 140 metros na desembocadura do Cabe no Sil. Limita cos municipios de Monforte de Lemos ao norte, Pantón ao oeste e Nogueira de Ramuín, Parada de Sil, A Teixeira e Castro Caldelas ao sur.

O termo municipal de Sober está conformado por 22 parroquias: Amandi (Santa María), Anllo (Santo Estevo), Arroxo (San Martiño), Barantes (San Xoán), Bolmente (Santa María), Brosmos (Santa Cruz), Bulso (San Pedro), Canaval (San Pedro), Doade (San Martiño), Figueiroá (San Salvador) Gundivós (Santiago), Liñarán (San Martiño), Lobios (San Xillao), Millán (San Nicolao), Neiras (San Salvador), Pinol (San Vicente), Proendos (Santa María), Refoxo (Santo Estevo), Rosende (San Miguel), San Martiño de Anllo (San Martiño), Santiorxo (San Xurxo) e Vilaescura (Santa María).

Imaxe 2: Localización da Aldea Modelo no concello de Sober

É unha terra caracterizada por ser unha das concas terciarias de Galicia, coñecida co nome de Depresión de Monforte. Está regada por unha densa rede fluvial; rodeando a zona dous grandes ríos como son o Miño e o Sil, entre outros.

Dende o punto de vista climático, a zona presenta un clima oceánico continental con influencias mediterráneas e unha temperatura media anual en torno aos 14 grados centígrados. Esta temperatura sofre grandes variacións ao longo do ano que van dende os -7 graos de inverno, ata os 40 graos de verán. En canto á pluviosidade, é unha das zonas galegas con menos precipitacións, sobre todo no período estival, polo que no verán sofre un dos déficits hídricos máis acusados de Galicia.

Os solos da comarca de Terra de Lemos caracterízanse por estar formados maioritariamente por lousas. Existe tamén presenza de cuarcitas e puntualmente atopamos calcarias. Os seus elevados contidos en area, sobre todo no horizonte superficial, contrastan co escaso contido en arxila, por baixo do 20%. Normalmente son solos de reacción ácida, moi pobres en materia orgánica e cun contido en calcio que tende a ser baixo.

A zona proposta como aldea modelo atópase na contorna do núcleo rural tradicional de Francos, parroquia de Proendos (Santa María), e abarca unha superficie de aproximadamente 17 hectáreas.

O perímetro da aldea modelo é o que figura no documento con código de verificación electrónica (CVE) kKyD1EcJt6, verificable en <https://sede.xunta.gal/cve>, sen prexuízo da súa posible modificación segundo o disposto no artigo 112.2.a) da Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia.

Imaxe 3: Perímetro da Aldea Modelo de Francos sobre ortofoto de 2020.

Imaxe 4: Perímetro da aldea modelo a vista de *dron* (novembro de 2021).

4. XUSTIFICACIÓN DA ELECCIÓN COMO ALDEA MODELO

O lugar de Francos, selecciónase como aldea modelo polas seguintes características:

1. Entidade menor de poboación con alto índice de abandono de terreos.
2. Baixa densidade de poboación e cunha media de idade avanzada.
3. Terreos con alto risco de lume forestal.
4. Terreos con alto potencial agroforestal.
5. Zonas con alto valor patrimonial e medioambiental a protexer.
6. Existencia de actividade económica na contorna vinculada á dispoñibilidade de terreos.
7. Existencia dun proxecto previo para a posta en valor de terreos como pasteiros do ano 2018.

4.1. OPORTUNIDADES IDENTIFICADAS PARA A POSTA EN PRODUCCIÓN

Na visita realizada a campo identifícanse as seguintes oportunidades:

1. Alta colaboración por parte da administración local e da veciñanza.
2. Produtores locais interesados na posta en produción de terreos.
3. Zonas de alto valor ecolóxico vinculadas (masas de frondosas consolidadas).
4. Terreo con pouca pendente, o que favorece a actividade agroforestal.

4.2. DIFICULTADES PARA A POSTA EN PRODUCCIÓN

Na visita realizada a campo identifícanse as seguintes dificultades/debilidades:

1. Alto grao de fragmentación da propiedade. Existencia de muros interiores de delimitación de predios.
2. Dificultade de mobilidade entre predios. Falta de vías de comunicación interiores para dar bo acceso ás parcelas.
3. Zonas de protección arqueolóxica na contorna do proxecto.
4. Aldea con pouca poboación, con pouco aproveitamento dos terreos próximos ás vivendas e con alto grao de abandono das edificacións.

Imaxe 5: Vista xeral da aldea modelo de Francos

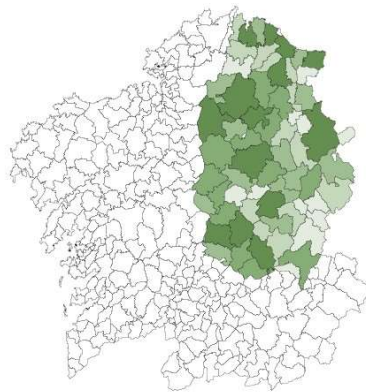

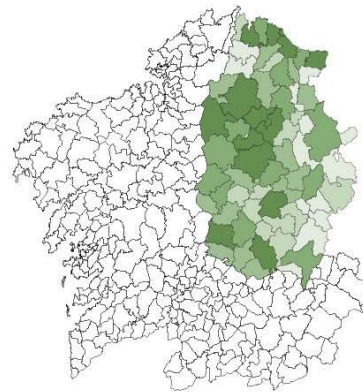
5. CARACTERIZACIÓN SOCIOECONÓMICA

5.1. POBOACIÓN

A concentración da poboación sobre o territorio no século XX é un feito xeneralizado a nivel nacional e autonómico, no caso da provincia de Lugo tamén é observable, tal e como se observa nas figuras seguintes:

Imaxe 6: Termos municipais segundo número de habitantes. 1981

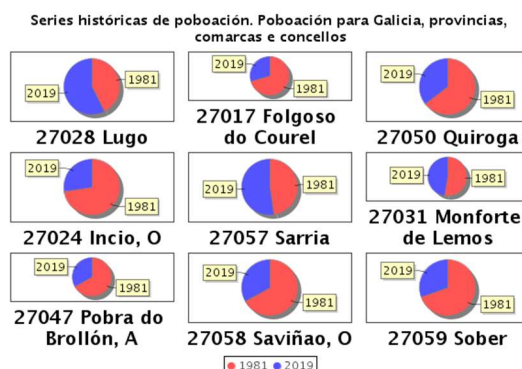

Imaxe 7: Termos municipais segundo número de habitantes. 2019

Fonte: IGE

A imaxe de 2019 mostra o clareado de moitos territorios asociados a diminución do volume de poboación, e en paralelo o escurecemento duns poucos entre os que se atopa a capital. Nos cadros seguintes obsérvase como a poboación se foi concentrando nun número limitado de termos municipais nos últimos anos, sobre todo na capital.

	1981	2019
27028 Lugo	72.574	98.276
27017 Folgoso do Courel	2.457	1.024
27050 Quiroga	5.813	3.207
27024 Incio, O	4.155	1.570
27057 Sarria	12.101	13.330
27031 Monforte de Lemos	20.257	18.433
27047 Pobra do Brollón, A	3.341	1.648
27058 Saviñao, O	7.575	3.735
27059 Sober	5.276	2.312

Táboa 1: Evolución da poboación por termos municipais. Lugo 1981-2019. Fonte: IGE

A evolución da poboación no termo municipal decreceu nos últimos anos, como se ve na seguinte táboa:

1996			2007			2021		
Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
3.331	1.600	1.731	2.836	1.353	1.483	2.243	1.100	1.143

Táboa 2: Padrón municipal de habitantes. Fonte: IGE, 2021.

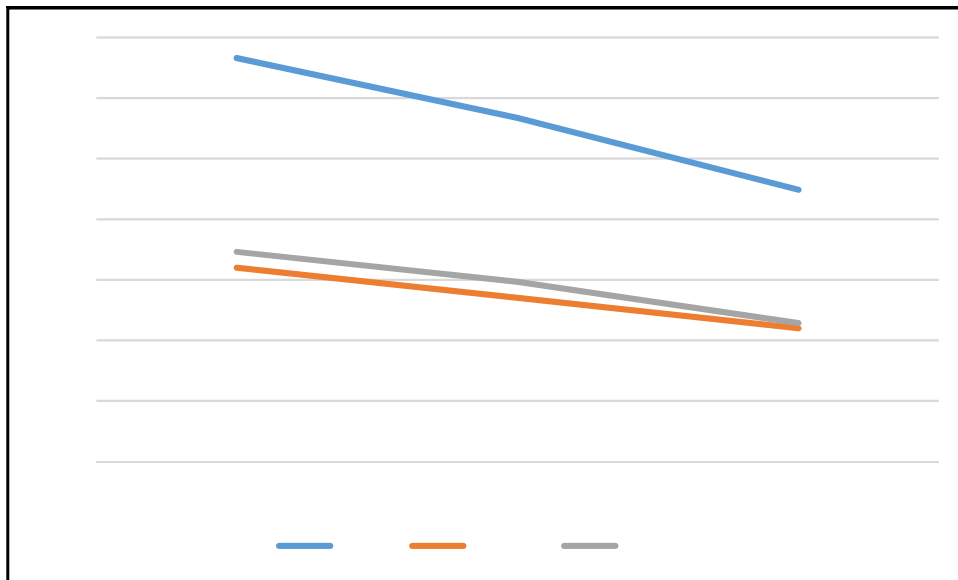

Gráfico 1: Evolución da poboación no concello de Sober.

A distribución da poboación por sexo e rangos de idade de cinco anos, rebela a avanzada idade da poboación resaltando claramente os rangos de idade máis avanzada sobre os máis novos.

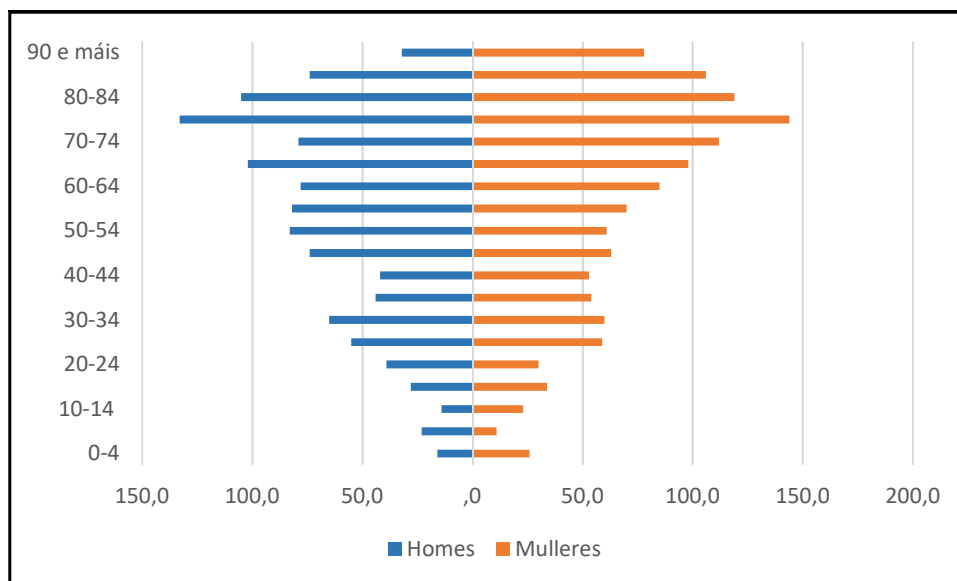

Gráfico 2: Distribución da poboación en Sober por sexo e rangos de idade.

Nos derradeiros datos publicados a nivel de parroquia (ano 2001) podíase observar que a parroquia de Proendos (Santa María) era unha das máis poboadas do termo municipal con tan só 224 habitantes.

O que indicaban os datos no seu momento era un alto índice de poboación de máis de 65 anos (47,8 %), considérase que tendo en conta a evolución dos últimos anos da poboación galega, esta cifra incrementouse considerablemente.

PARROQUIA	Poboación			% de poboación		
	Total	Homes	Mulleres	< 16 anos	16 - 64 anos	> 65 anos
AMANDI (SANTA MARÍA)	77	40	37	1,3	51,9	46,8
ANLLO (SANTO ESTEVO)	239	112	127	8,4	48,5	43,1
SAN MARTIÑO DE ANLLO (SAN MARTIÑO)	215	107	108	7,9	49,8	42,3
ARROXO (SAN MARTIÑO)	334	161	173	6,9	54,5	38,6
BARANTES (SAN XOÁN)	70	32	38	7,1	41,4	51,4
BOLMENTE (SANTA MARÍA)	202	97	105	4	41,1	55
BROSMOS (SANTA CRUZ)	60	30	30	3,3	50	46,7
BULSO (SAN PEDRO)	66	35	31	3	34,8	62,1
CANAVAL (SAN PEDRO)	220	113	107	9,1	49,5	41,4
DOADE (SAN MARTIÑO)	178	78	100	7,3	44,9	47,8
FIGUEIROÁ (SAN SALVADOR)	83	42	41	3,6	44,6	51,8
GUNDIVÓS (SANTIAGO)	180	88	92	5	46,1	48,9
LIÑARÁN (SAN MARTIÑO)	21	8	13	9,5	38,1	52,4
LOBIOS (SAN XILLAO)	105	54	51	3,8	42,9	53,3
MILLÁN (SAN NICOLAO)	72	34	38	5,6	52,8	41,7
NEIRAS (SAN SALVADOR)	141	71	70	7,1	48,9	44
PINOL (SAN VICENTE)	105	48	57	5,7	46,7	47,6
PROENDOS (SANTA MARÍA)	224	99	125	5,8	43,8	50,4
REFOXO (SANTO ESTEVO)	97	42	55	8,2	44,3	47,4
ROSENDE (SAN MIGUEL)	120	62	58	6,7	43,3	50
SANTIORXO (SAN XURXO)	89	37	52	5,6	37,1	57,3
VILAESCURA (SANTA MARÍA)	116	49	67	4,3	38,8	56,9

Táboa 3: Censo de poboación e vivendas. Ano 2001. *Fonte INE.*

Da análise de datos parroquiais conclúese que existe un alto grao de dispersión da poboación, existindo unha gran diferenza entre a parroquia máis poboada, Arroxo (San Martiño) con 334 habitantes e a menos poboada, Liñarán (San Martiño) con 21 habitantes.

A parroquia de Proendos (Santa María) é a terceira mais poboada con tan só 224 habitantes no ano 2001. Segundo os datos publicados polo INE a 1 de Xaneiro de 2021 o número de habitantes en Proendos (Santa María) era de tan só 183.

5.2. ACTIVIDADE ECONÓMICA LOCAL

A actividade económica en Sober estivo tradicionalmente vinculada polas actividades rurais mais actualmente está a cambiar a situación debido á presenza de incipientes urbanas, de ámbito municipal, na vila capital e a importante porcentaxe de poboación que traballa nos sectores secundario e terciario.

Actividade	Ano 2011	Ano 2021
Agricultura e pesca	63	56
Industria	81	86
Construción	75	70
Servizos	378	417
Total	609	632

Táboa 4: Poboación ocupada por sectores (nº de traballadores de alta na SS). Fonte IGE.

Categorización	Ano 2001	Ano 2011	
Condición xurídica	Persoas físicas	99	84
	Sociedades anónimas	2	2
	Sociedades limitadas	13	14
	Cooperativas	0	0
	Outras	5	14
Actividade	Industria	23	39
	Construción	21	26
	Servizos	55	49
Nº de traballadores	Microempresa (<10)	118	112
	Pequena empresa (10 a 49)	1	2
	Mediana Empresa (49 a 249)	0	0
	Gran empresa (>249)	0	0
Unidades locais	119	114	

Táboa 5: Relación de empresas no concello de Sober. Fonte IGE.

Tradicionalmente a poboación de Sober traballaba na agricultura e mesmo parte da que non vivía desta actividade, extraía unha cantidade significativa de ingresos da mesma. Dende o século XX ata a actualidade a poboación agraria foi descendendo ata que na actualidade, deixou de ser a actividade maioritaria.

El sector primario de Sober está centrado na gandería bovina criada para consumo, a cría porcina e en menor medida, a ovina.

La agricultura representa o 37% das superficie dispoñible do concello orientada ao cultivo de cereais, patacas e primordialmente, a vide. O 58% da superficie é de masa forestal (piñeiros e carballos) e mato.

A industria ocupa ao 16% da poboación e se concentra en entidades de tamaño pequeno ou familiar principalmente na elaboración de viño. Destaca a produción de material de construción en Canaval e a olería artesá de Gundivós. Outros centros están dedicados á manufactura téxtil e á fabricación de ferramentas equipos de labor.

O sector servizos aglutínase en torno aos servizos municipais e administrativos e aos establecementos comerciais.

Sober atópase na rexión vinícola da Denominación de Orixe Ribeira Sacra, albergando a produción da subzona de viños de Amandi e a da ribeira do río Cabe, incluída na principal.

Existen ao redor de 300 produtores e 29 adegas inscritas no consello regulador. Un centro de embotellado industrial permite a comercialización da marca de viño de Rectoral de Amandi.

5.3. ANÁLISE SOCIOECONÓMICA

Da caracterización socioeconómica do termo municipal de Sober extráense as seguintes conclusións:

Nas parroquias rurais, as actividades económicas son fundamentalmente as agrícolas.

Predominan os servizos de restauración (bares, restaurantes, etc.) e os comercios polo miúdo e con diverso grao de especialización, aínda que tamén existen comercios por xunto, pero minoritarios.

As industrias son escasas e de pouco volume, tanto de empregados como de capital, fóra dalgunhas bodegas. A pesar disto, o sector industrial é o principal creador de emprego da zona despois do sector servizos.

Como ocorre en todos os municipios rurais galegos, as sucursais bancarias e de seguros só se localizan na capital municipal, quedando no resto do municipio sen eles.

A maioría dos servizos que se prestan en Sober aséntanse no núcleo de Sober, os restantes no espazo periurbano.

O sector construtivo mantén uns altos volumes de actividade. Compóñeno empresas familiares e de pequena entidade na súa maioría aínda que tamén hai outras de tamaño medio. Esta actividade, en moitos casos nítrese de traballadores que abandonaron as labores agrícolas ou que se dedican a elas a tempo parcial.

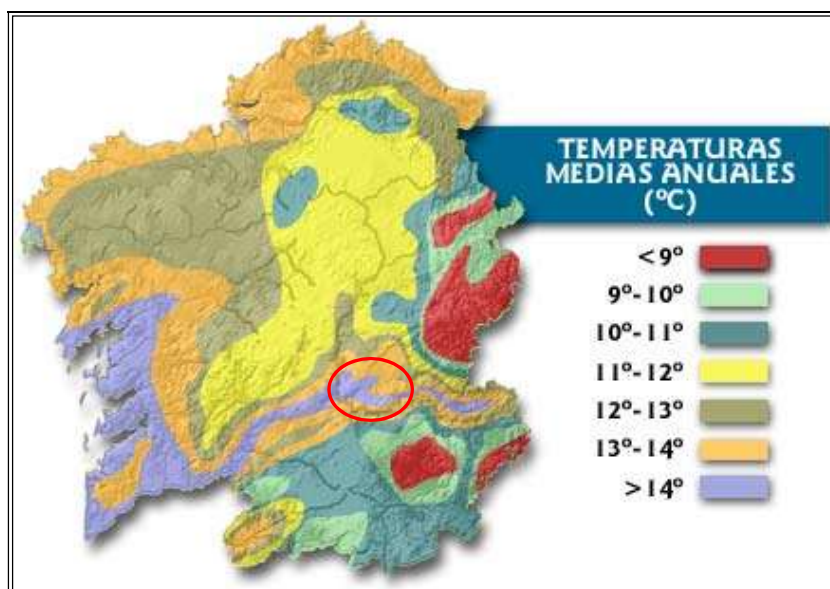
6. CARACTERIZACIÓN CLIMÁTICA

A situación do concello de Sober, na parte S da provincia de Lugo, é unha área de transición entre as chairas da Galicia setentrional e os acentuados relevos da meridional. Correspóndese cunha das depresións terciarias da meseta lucense, con alturas que oscilan entre os 600 e os 300 metros. O concello pódese dividir en tres zonas segundo as cotas. Na zona norte localízanse as áreas máis baixas que chegan a acadar os 267 m de altura sobre o nivel do mar en Canaval. A medida que nos achegamos á franxa central do municipio as cotas van aumentando progresivamente dende os 325 m en Refoxo ata un máximo de 700 m nas zonas máis altas do canon do Sil. A partires de aquí estes valores descenden ata os 200 metros, con pendentes próximas ó 100% ata acadar a cota do río. Na zona de Doade (San Martiño) localízanse as alturas máximas, que roldan os 750 m.

A situación deste concello na área de transición entre Galicia norte e Galicia sur é un dos principais factores que definen a súa climatoloxía. A continentalidade, acentuada pola disposición do relevo, afástano da influencia de masas de aire húmidas e cálidas procedentes do mar.

Cabe destacar a especial situación que se dá na zona do canon do Sil. O clima no espazo natural experimenta importantes variacións mostrando a súa condición mediterránea-húmida nas ladeiras de solaina ou atlántica-superhúmida nas partes máis sombrías como nas súas veigas ou bosques ribeiregos.

O carácter das temperaturas estacionais é de moderado a alto no inverno, de alto a moi alto na primavera, de moi alto a extremo durante o verán e de moderado a alto no outono. O municipio inclúese nunha das comarcas coas temperaturas mais altas de toda Galicia, especialmente durante os meses de verán e primavera.

Imaxe 8: Temperaturas medias anuais (°C).

En Sober, hai unha diferenza de 105 mm de precipitación acumulada entre os meses máis secos e os máis húmidos. Durante o discurso do ano, a temperatura media é de 12,7°C e esta xeralmente varía de 1,8°C a 27,6°C rara vez baixando a menos de -2°C ou subindo máis de 28°C.

	Xaneiro	Febreiro	Marzo	Abril	Maio	Xuño	Xullo	Agosto	Setembro	Outubro	Novembro	Decembro
Balance hídrico (L/m ²)	77,86	45,8	57,72	16,2	-60,74	-90,5	-169,1	-131,4	-90,6	19,64	105,4	91,32
Chuvia (L/m ²)	114,3	97,2	131,9	117,5	72,08	43,62	13,14	23,06	22,76	91,86	141,7	126,9
Días de chuvia (Días)	13,4	11,2	15,2	14,2	11	8	3,2	5,2	5	11,2	16,8	13,4
Horas de sol (h)	76,04	107,2	142,8	145,9	212,1	184,4	265	252,2	211,2	150,9	78	68,78
Humidade relativa media (%)	85,5	80,75	77,25	73	73,75	73,75	68,5	67,5	72,25	78	86,25	88,5
Temperatura max. (°C)	17,04	20,76	23,22	27,18	32,58	35,42	36,74	38,62	35,06	28,84	21,06	17,88
Temperatura media (°C)	6,76	8,4	9,54	12	15,58	17,88	20,9	20,68	18,2	13,98	9,76	7,54
Temperatura min. (°C)	-2,44	-0,46	-0,36	1,44	2,48	6,16	8,7	7,6	6,92	4,18	1,54	-1,22

Táboa 6: Caracterización climática de Sober. Fonte www.meteogalicia.gal.

A partir dos datos obtidos, pódese establecer que, aínda que existe unha certa correlación inversa entre os días sen xeadas e a altitude, a configuración topográfica local pode modificar moito esta tendencia, xa que os vales de altitude similar cunha morfoloxía favorable para a manifestación de fenómenos de inversión térmica están máis afectadas polas xeadas que os que son máis propicios para a circulación de masas de aire.

O risco de xeadas na zona abarca dende os tres aos seis meses nas zonas sur e leste do municipio, coincidindo coas proximidades dos ríos Sil e Cabe respectivamente. No resto do municipio o tipo de xeadas clasifícase como P (pataca) e abarca dende os seis ata os sete meses e medio.

A pluviosidade elévase ata os 1.086 mm ao ano, as precipitacións concéntranse entre os meses de outubro e abril sendo os meses máis chuviosos novembro e decembro. Durante estes dous meses máis chuviosos a probabilidade de que sucedan procesos erosivos polo efecto de riada das augas é elevada.

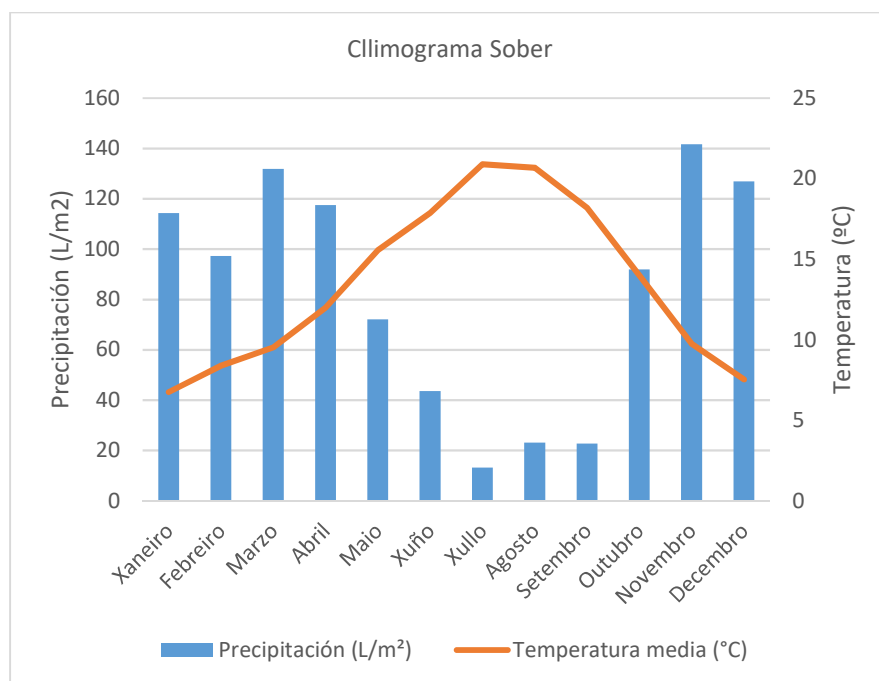

Gráfico 3: Caracterización climática de Sober. www.meteogalicia.gal.

- ESTIMACIÓN DAS PRECIPITACIÓNS TOTAIS DIARIAS

Para a estimación das precipitacións totais diarias correspondentes aos distintos períodos de retorno considerados utilizouse a metodoloxía recollida na publicación "Máximas choivas diarias na España Peninsular" da Dirección Xeral de Estradas do Ministerio de Fomento, baseada na aplicación de modelos estatísticos ás series anuais de máximas choivas diarias recompiladas en estacións pluviométricas con 30 ou máis anos de rexistro agrupadas en rexións con características meteorolóxicas comúns e comparouse cun estudo estatístico das series de precipitacións máximas anuais, realizando un contraste con estacións pluviométricas próximas, achando os valores extremos por medio das distribucións de Gumbel e SQRT ET-max. Adoptando finalmente, o maior valor dos obtidos.

Pódese observar que os resultados obtidos co estudo estatístico son moi inferiores aos calculados mediante as táboas e mapas da publicación "Máximas choivas diarias na España Peninsular", polo que se obteñen os seguintes resultados, para a zona de proxecto:

PERIODO DE RETORNO T (ANOS)	PRECIPITACION MAXIMA DIARIA Pd (mm)
10	97,78
25	117,78
50	133,35
100	150,96
500	192,51

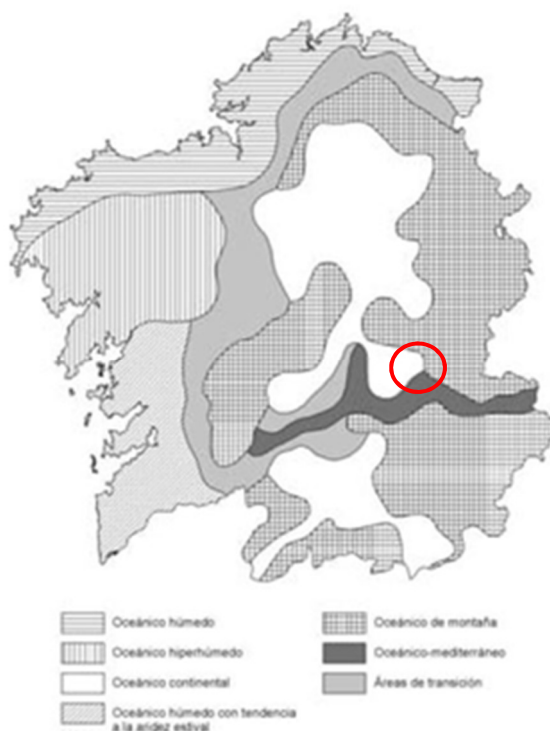
Táboa 7: Precipitación máxima diaria (mm) por período de retorno T (anos).

- CLASIFICACIÓN CLIMÁTICA SEGUNDO PÉREZ-ALBERTI (1982)

O clima da provincia de Lugo, como toda Galicia, pertence ao tipo oceánico, que se caracteriza en xeral por temperaturas suaves todo o ano con máximas no verán e mínimas no inverno e precipitacións tamén durante todo o ano, cun máximo no inverno e un mínimo no verán. A posición do territorio de Lugo dá lugar a zonas de costa e interior, e a existencia dun alto relevo, ofrece diferenzas, carecendo doutra banda de homoxeneidade en toda a provincia. Basicamente distínguense cinco zonas climáticas na provincia de Lugo:

- Dominio oceánico húmido.
- Dominio oceánico continental.
- Dominio oceánico de transición.
- Dominio oceánico con matiz mediterráneo.
- Dominio oceánico de montaña.

Imaxe 9: Caracterización climática. Mapa das variantes climáticas en Galicia.

O Concello de Sober enmárcase dentro do dominio oceánico con matiz mediterráneo (Pérez Alberti, 1982). As temperaturas varían segundo a altitude e as precipitacións son abundantes variando dende 1.000 ata 2.500 mm (media de 1086 mm no concello de Sober).

Segundo o "Mapa de Vexetación Potencial" (Baseado en Rivas-Martínez, 1987, modificado), a vexetación potencial desta zona pertence á serie 18b da Rexión mediterránea, piso supramediterráneo: Serie supramediterránea carpetano-leonesa húmida silícola e *Quercus pyrenaica*, *Holoco mollis-Querceto pyrenaicae* sigmentum. A etapa madura ou clímax corresponde a carballeiras densas, bastante sombrías, creadoras de terras pardas con mull (*Quercenion pyrenaicae*). As etapas de substitución son, en primeiro lugar, os matorrais retamoides ou piornales (*Genistion floridae*), que prosperan aínda sobre solos mulliformes ben conservados e brezales ou jarales (*Ericenion aragonensis*, *Cistion laurifolii*), que corresponden a etapas degradadas, onde os solos tenden a podsolizarse máis ou menos pola influencia de unha materia orgánica bruta. Nos ombroclimas húmidos aparecen os brezales e a poslitolización, que está amortiguada non subhúmidos baixo os jarales.

TABLA 18

ETAPAS DE REGRESION Y BIOINDICADORES. SERIES 18a, 18b, 18e, 18c.
Gb. MELOJARES CARPETANOS, IBERICO-SORIANOS Y ORENSANO-LEONESES SUPRAMEDITERRANEOS

Nombre de la serie	18a. Carpetano-ibérico-alcarreña subhúmeda del melojo	18b. Carpetano occidental y leonesa húmeda del melojo	18e. Salmantino-leonesa subhúmeda del melojo	18c. Ibérico-ayllonense húmeda del melojo
Arbol dominante	<i>Quercus pyrenaica</i>	<i>Quercus pyrenaica</i>	<i>Quercus pyrenaica</i>	<i>Quercus pyrenaica</i>
Nombre fitosociológico	<i>Luzulo-Querceto pyrenaicae sigmetum</i>	<i>Holco-Querceto pyrenaicae sigmetum</i>	<i>Genisto falcatae-Querceto pyrenaicae sigmetum</i>	<i>Festuco-Querceto pyrenaicae sigmetum</i>
I. Bosque	<i>Quercus pyrenaica</i> <i>Luzula forsteri</i> <i>Phyospermum cornubiense</i> <i>Geum sylvaticum</i>	<i>Quercus pyrenaica</i> <i>Holcus mollis</i> <i>Phyospermum cornubiense</i> <i>Omphalodes nitida</i>	<i>Quercus pyrenaica</i> <i>Genista falcata</i> <i>Luzula forsteri</i> <i>Teucrium scorodonia</i>	<i>Quercus pyrenaica</i> <i>Festuca heterophylla</i> <i>Holcus mollis</i> <i>Pulmonaria longifolia</i>
II. Matorral denso	<i>Cytisus scoparius</i> <i>Genista florida</i> <i>Genista cinerascens</i> <i>Adenocarpus hispanicus</i>	<i>Cytisus striatus</i> <i>Cytisus scoparius</i> <i>Genista polygaliphylla</i> <i>Pteridium aquilinum</i>	<i>Cytisus scoparius</i> <i>Cytisus multiflorus</i> <i>Genista hystrix</i> <i>Pteridium aquilinum</i>	<i>Cytisus scoparius</i> <i>Erica arborea</i> <i>Adenocarpus complicatus</i> <i>Pteridium aquilinum</i>
III. Matorral degradado	<i>Cistus laurifolius</i> <i>Lavandula pedunculata</i> <i>Arctostaphylos crassifolia</i> <i>Santolina rosmarinifolia</i>	<i>Erica aragonensis</i> <i>Genistella tridentata</i> <i>Halimium alyssoides</i> <i>Erica cinerea</i>	<i>Echinopartum ibericum</i> <i>Cistus laurifolius</i> <i>Calluna vulgaris</i> <i>Santolina semidentata</i>	<i>Erica aragonensis</i> <i>Genista pilosa</i> <i>Genistella tridentata</i> <i>Halimium ocymoides</i>
IV. Pastizales	<i>Stipa gigantea</i> <i>Agrostis castellana</i> <i>Trisetum ovatum</i>	<i>Avenula sulcata</i> <i>Agrostis duriaei</i> <i>Sedum forsteranum</i>	<i>Agrostis castellana</i> <i>Dactylis hispánica</i> <i>Aira praecox</i>	<i>Avenula sulcata</i> <i>Agrostis capillaris</i> <i>Aira praecox</i>

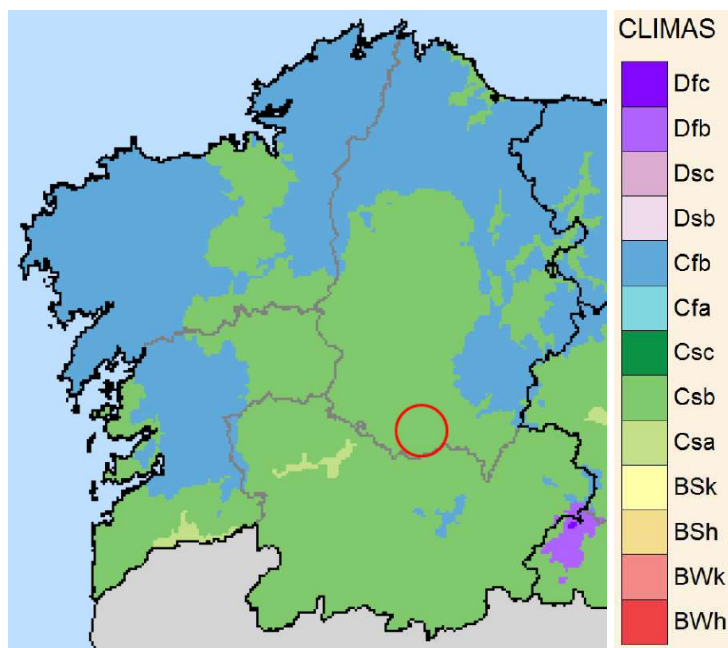
Táboa 8: Extracto da táboa de etapas de regresión e bioindicadores.

- CLASIFICACIÓN CLIMÁTICA DE KÖPEN-GEIGER

A clasificación de Köppen-Geiger, a pesar de ser formulada por primeira vez fai máis de cen anos, segue a ser unha das máis empregadas na actualidade. Esta clasificación define diferentes tipos de clima a partir dos valores medios mensuais da precipitación e da temperatura. Para a delimitación dos tipos de clima establece límites de temperatura e precipitación baseados principalmente na súa influencia sobre a distribución da vexetación e a actividade humana.

Atendendo a esta clasificación, o concello de Sober estaría dentro do tipo **Csb** (temperado con verán seco e temperado), esta clasificación abarca parte da meseta norte e interior de Galicia.

Imaxe 10: Clasificación climática segundo Köppen.

- CLASIFICACIÓN DE PAPADAKIS

Papadakis (1966) caracteriza o clima dende un punto de vista agroecolóxico. O máis interesante desta clasificación é o seu sentido práctico, posto que fai corresponder os límites de separación dos tipos climáticos cos límites naturais dalgúns cultivos.

Esta clasificación baséase na ecoloxía dos cultivos e parte da consideración do clima, como factor formador do solo e lindes do seu aproveitamento, a través das súas características térmicas, pluviométricas e de humidade ou aridez. Mediante os indicadores denominados "tipo de inverno", "tipo de verán" e "régime de humidade", este método fai posible determinar o espectro da zona.

Para realizar a clasificación utilízanse os valores extremos das variables climáticas como factores limitantes na distribución de diversos cultivos. Os parámetros nos que se basea son:

- Temperaturas medias das mínimas absolutas anuais e mensuais.
- Duración da estación libre de xeadas (mínima dispoñible e media).
- Temperaturas medias das máximas e mínimas.
- Elementos propios do balance hídrico.

A clasificación climática de referencia segundo Papadakis para a zona de estudo amósase a continuación:

Tipo de verán	Tipo de inverno	Régime térmico	Régime de humidade	Unidade climática
M	av	Pa	Me	Mediterráneo temperado fresco
Millo	Avena fresco	Patagoniano	Mediterráneo húmido	

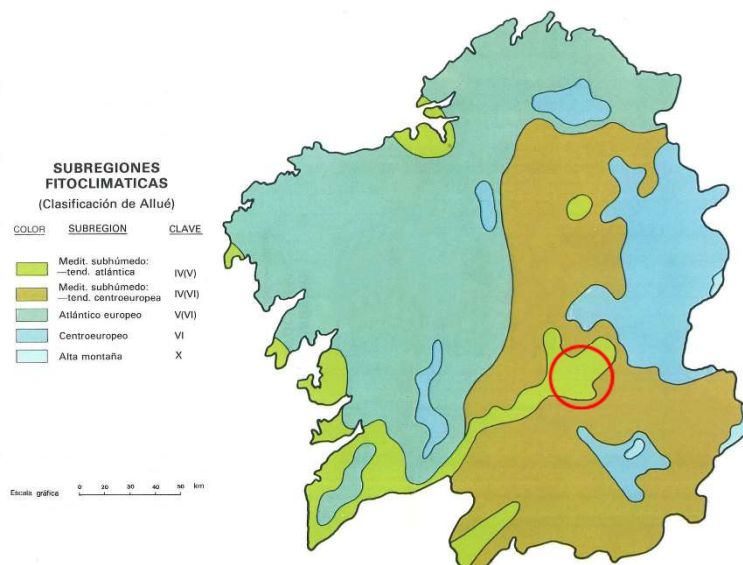
Táboa 9: Clasificación climática segundo Papadakis.

- CLASIFICACIÓN CLIMÁTICA ALLUÉ

Allué define unha rexión climática determinada polo estudo directo da magnitude dos seus valores sintéticos, para o que elabora unha clave dicotómica cos factores que, dentro destes, teñen unha significación diferencial. Estes son a temperatura media do mes máis frío, a precipitación media do mes máis frío, a precipitación anual, a altitude, a precipitación estival, o índice de aridez segundo Gausson e a intensidade da seca. En función destes valores a zona obxecto do presente estudo encadraríase dentro da subrexión *fitoclimática VI (IV)2 Nemomediterráneo genuino*.

Imaxe 11: Subrexións fitoclimáticas Allué. *Fonte: Bioclimatología de Galicia. Fundación Pedro Barrié de la Maza.*

Segundo este autor a vexetación potencial é de tipo *Nemorales*, representada por quejigares, melojares ou rebolares, encinares alsinares, carballeiras pubescentes e pedunculados, faias.

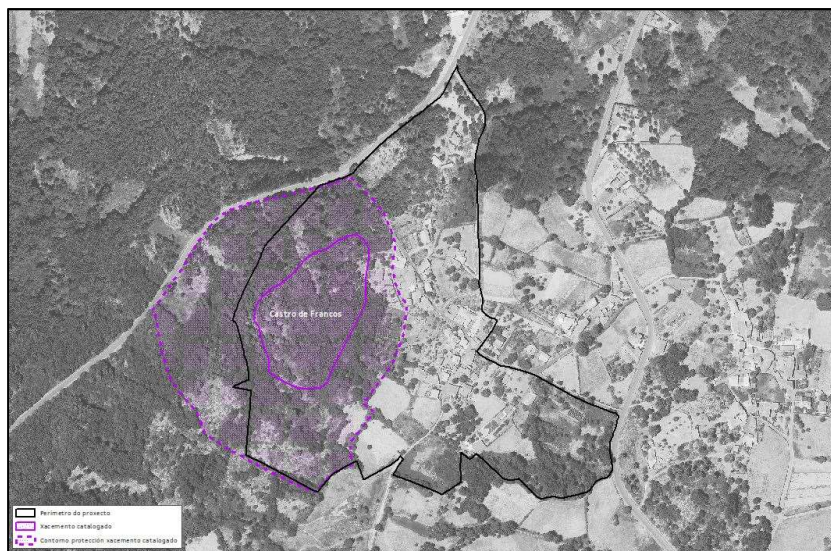

7. ANÁLISE DA ZONA DE ACTUACIÓN

7.1. ANÁLISE SIMPLIFICADA

- CARACTERIZACIÓN DA PROPIEDAD:
 - Superficie do perímetro da Aldea Modelo: 16,81 ha.
 - Superficie de actuación: 12,87 ha (excluída zona de núcleo rural e camiños).
 - N° parcelas catastrais: 119.
- DESCRICIÓN XERAL DA ZONA: Zona de cultivos agrícolas en secaño e asociación de frondosas.
- ALTITUDE MEDIA DA PARROQUIA: 456 m. s. n. m.
- CLASIFICACIÓN XEOLÓXICA: A litoloxía da zona de actuación está comprendida na unidade xeolóxica do Macizo Hespérico configurado por materiais Precámbricos e Paleozoicos deformados e metamorfizados durante a Oroxenia Hercínica. Dende un punto de vista paleoxeográfico estes terreos inclúense na zona III, "Galicia Oriental" definida por MATTE en 1968.
- CLASIFICACIÓN CLIMÁTICA: Dominio climático oceánico de montaña (Pérez Alberti, 1982).
- AFECCIÓN SECTORIAL:
 - PATRIMONIO CULTURAL: Dentro do perímetro está localizado o Castro de Francos (GA27059006), afectando a varias parcelas, tanto o perímetro do xacemento coma o seu contorno de protección. Tamén está localizada no ámbito a capela de San Xillao.

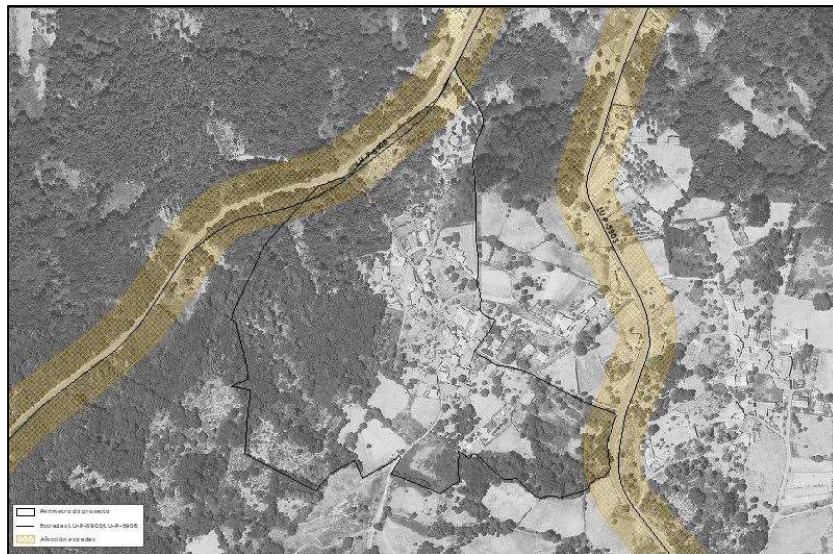

Imaxe 12: Afección patrimonio cultural. GA27059006

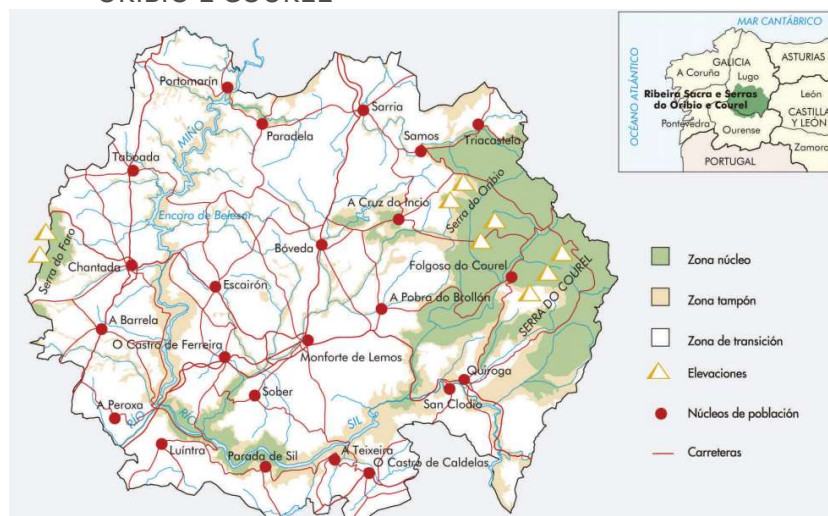

- INFRAESTRUCTURAS: Pola zona oeste discorre a estrada LU-P-5903 e polo leste a LU-P-5906, afectando ambas ao perímetro de actuación.

Imaxe 13: Afección por infraestruturas, estradas.

- ESPAZOS NATURAIS:
 - Dentro da Reserva da biosfera: RIBEIRA SACRA E SERRAS DO ORIBIO E COUREL

Imaxe 14: Reserva da Biosfera. Fonte de información Oficina MaB en España. OAPN. Elaborado polo IGN.

- Na área de afección do:
 - Plan de xestión do lobo (Zona 3).
 - Plan de recuperación do sapoconcho común.
- POTENCIALIDADES: Zona dentro da D.O. RIBEIRA SACRA.

7.2. MAPA FORESTAL

O Mapa Forestal de España a escala 1:50.000 (MFE50) é a cartografía da situación das masas forestais, realizada desde o Banco de Datos da Natureza, seguindo un modelo conceptual de usos do solo xerarquizados, desenvolvidos nas clases forestais, especialmente nos arboredos.

A base de datos componse dunha serie de campos que describen a ecoloxía e estrutura das masas. Dentro do uso forestal arborado contémplanse ata tres especies diferentes, cada unha co seu estado de desenvolvemento (repoboado, monte bravo, latizal e fustal), ocupación (porcentaxe que a especie ocupa no total das árbores) e a fracción de cabida cuberta para o total do arborado (porcentaxe de solo cuberto pola proxección horizontal das copas das árbores).

Neste caso, na área de estudo atópase unha gran área dedicada a cultivos agrícolas (prados) e o resto identifícase como bosques mixtos de frondosas autóctonas en rexión bioxeográfica mediterránea.

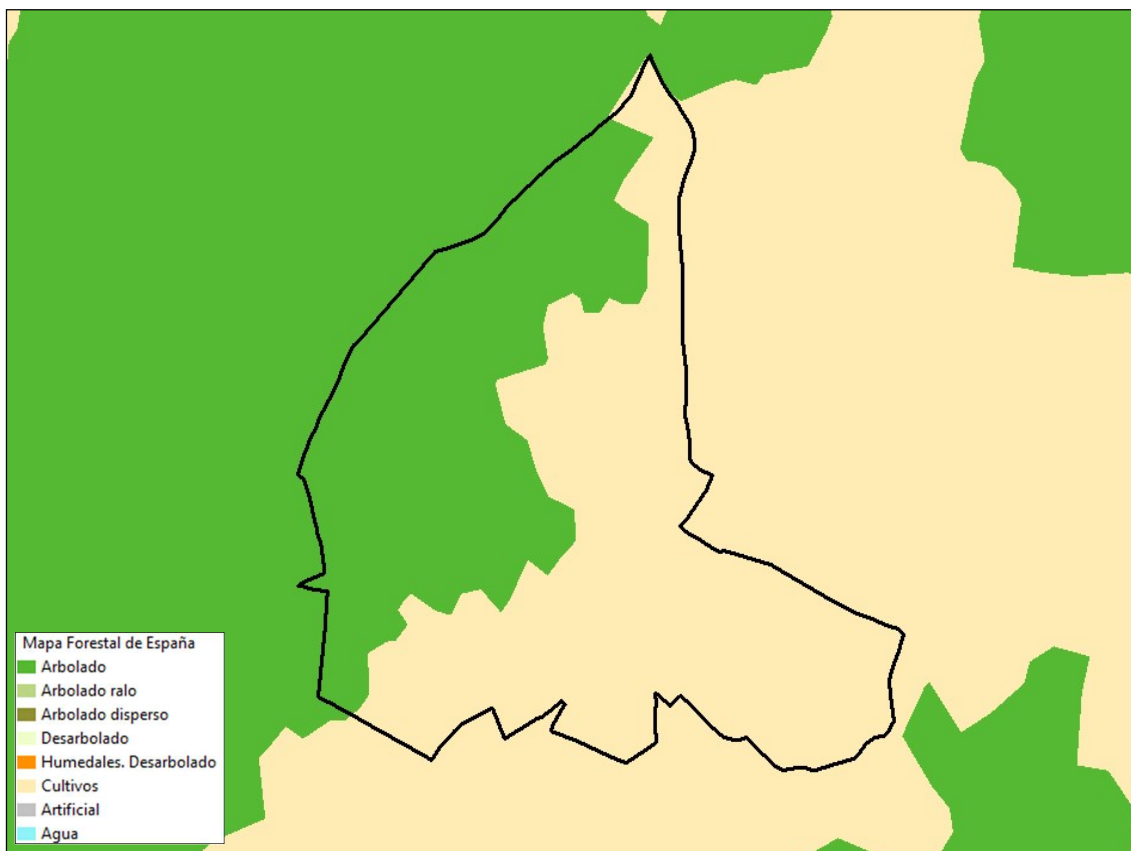
Mapa Forestal de España		
Polígono (ORIXE)	136470-MFE25	393420-MFE25
Provincia	Lugo	Lugo
Comunidade Autónoma	Galicia	Galicia
Superficie do recinto (ha)	569,23	78,95
Tipo estrutural	Bosque	Cultivos
Fracción de cabida cuberta arbórea (%)	70%	-
Formación arborada	Bosques mixtos de frondosas autóctonas en rexión biogeográfica mediterránea	No arbolado
Vexetación arbórea	Discontinua irregular	No procede
Especie principal	Quercus robur	sin datos
% de ocupación da especie principal	3%	-
Estado de desenvolvemento da especie principal	Fustal	Sin datos
Segunda especie principal	Quercus pyrenaica	sin datos
% de ocupación de la segunda especie principal	3%	-
Estado de desenvolvemento da segunda especie principal	Fustal	Sin datos
Tercera especie principal	Pinus pinaster	sin datos
% de ocupación de la terceira especie principal	2%	-
Estado de desenvolvemento da terceira especie principal	Fustal	Sin datos
Fracción de cabida cuberta (%)	30%	-
Formación arbustiva	Argomales (tojares) atlánticos o subatlánticos (Ulex spp.)	-
Altura media (dm)	12	0
Fracción de cabida cuberta herbácea (%)	-	-
Formación herbácea	-	-
Atributo	Sin atributo	Sin atributo
Fracción de cabida cuberta de la superficie forestal con vexetación (%)	100%	-
Modelo de combustible	Parecido al modelo 5 pero con especies máis inflamables o con restos de podasy pl de maior talla	-
Estrato	-	-

Mapa Forestal de España		
Tipo de bosque predominante	Frondosas	
Uso del suelo según el IFN	Monte arbolado. Bosque	Agrícola
Uso del suelo según el MFE	Arbolado	Cultivos
Región biogeográfica	Mediterráneo	Mediterráneo
Código LULUCF	111	700

Táboa 10: Datos MFE.

Imaxe 15: Perímetro da AM sobre o MFE.

	Superficie (ha)	Porcentaxe sobre total (%)
Cultivos	9,71	57,76%
Bosque	7,10	42,24%

Táboa 11: Distribución dos usos segundo o MFE.

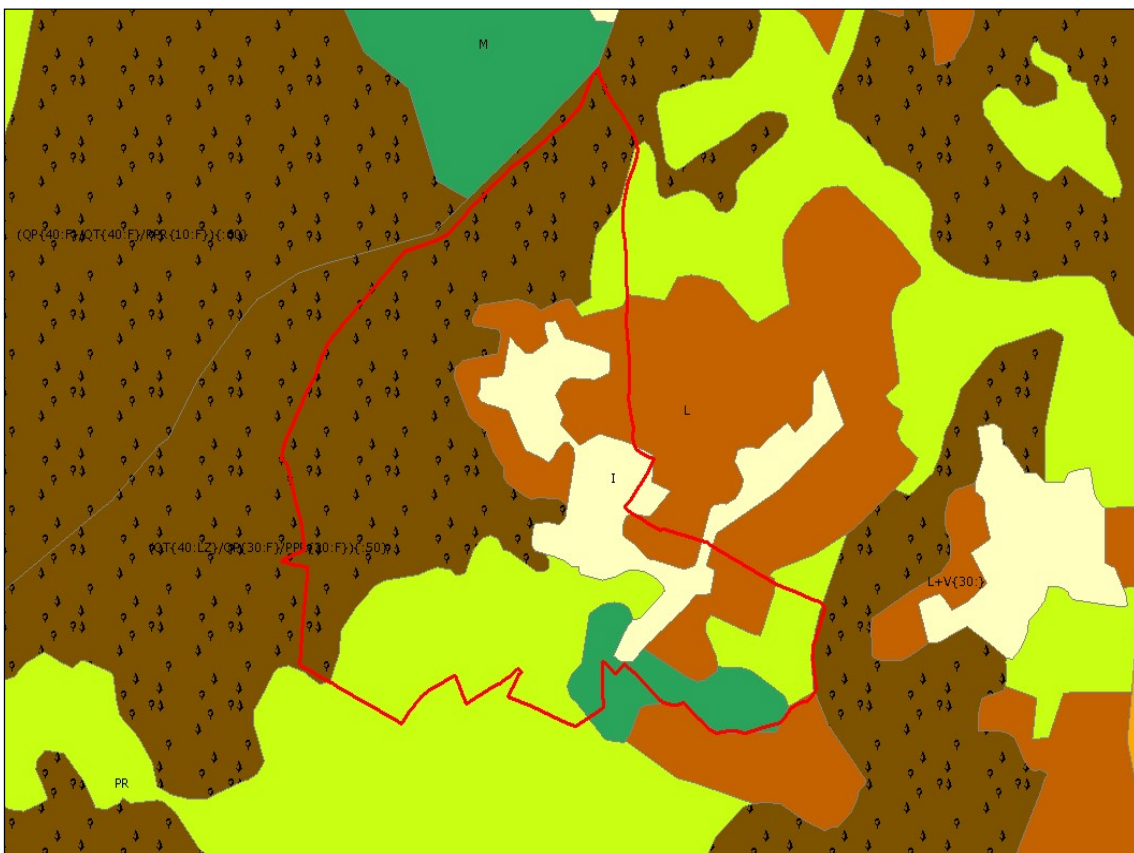

7.3. MAPA DE CULTIVOS E APROVEITAMENTOS

O Mapa de Cultivos e Aproveitamentos de España a escala 1:50.000 dos anos 2000-2010, xerado polo Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación (MAPA), corresponde a unha cartografía a nivel nacional sobre os usos e aproveitamentos do solo. Este mapa é a actualización da anterior versión do Mapa de Cultivos e Aproveitamento (MCA) dos anos 1980-1990. Nesta cartografía delimitáanse e describen os cultivos e aproveitamentos do solo de todo o territorio nacional, mediante o emprego de códigos, que se agrupan en usos e sobrecargas.

Esta cartografía é básica para o desenvolvemento de estudos agronómicos, ambientais e de deseño de infraestruturas, permitindo obter información xeorreferenciada e alfanumérica, co nivel de detalle que se desexe e limitada a calquera división administrativa (municipios, provincias, CCAA e nacional).

Imaxe 16: Perímetro da AM sobre o mapa de cultivos e aproveitamentos.

Sobrecarga		Uso	
	No codificado		Regadío
	Arroz		Labor secano
	Huerta		Frutales en secano
	Cítricos		Olivar en secano
	Frutales en regadío		Viñedo en secano
	Olivar en regadío		Asociación de viñedo y olivar
	Viñedo en regadío		Prados naturais
	Espartizal		Pastizal
	Coníferas		Matorral
	Frondosas		Pastizal-matorral
	Coníferas y frondosas		Coníferas
			Chopo y álamo
			Eucalipto
			Otras frondosas
			Asociación de coníferas y eucalipto
			Asociación de coníferas y otras frondosas
			Improductivo
			Improductivo agua
			Asociación de viñedo y frutales

Imaxe 17: Lenda do mapa de cultivos e aproveitamentos.

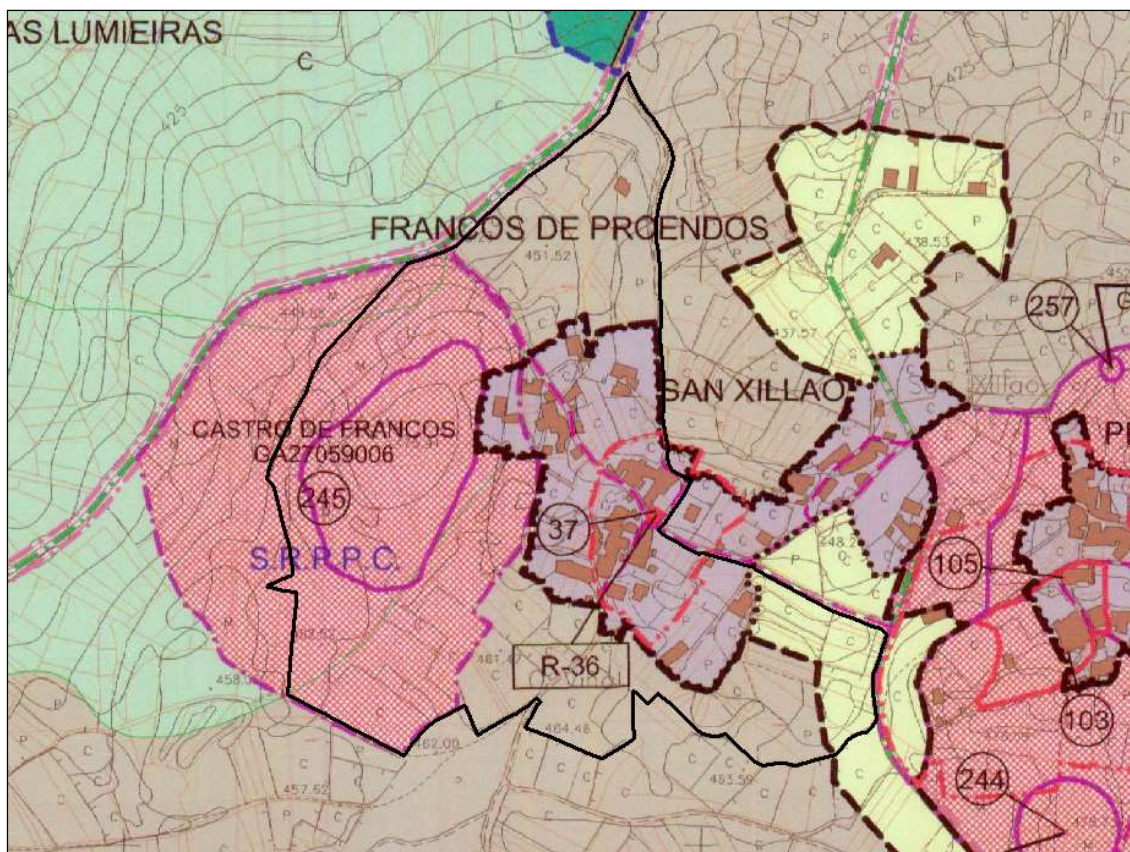

	Superficie (ha)	Porcentaxe sobre total (%)
Coníferas	0,93	5,53%
Coníferas con frondosas	7,56	44,97%
Labor de secaño	2,32	13,80%
Improdutivo	2,02	12,02%
Prados naturais	3,98	22,68%

Táboa 12: Distribución dos usos segundo o mapa de cultivos e aproveitamentos.

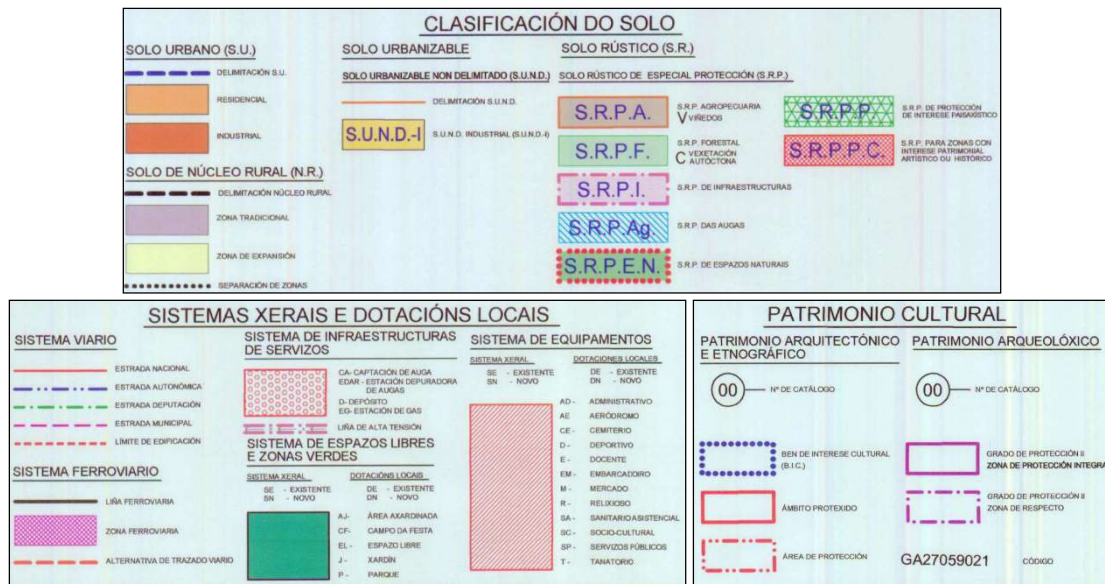
7.4. CLASIFICACIÓN URBANÍSTICA DOS TERREOS

Atendendo ó Plan Xeral de Ordenación Municipal (PXOM), aprobado mediante a ORDE do 05 de Abril de 2013; os terreos incluídos no perímetro proposto para aldea modelo de Francos atopamos o solo de núcleo rural, o cal queda excluído da zona de actuación e solo rústico clasificados en, solo rústico de protección agropecuaria e o solo rústico de protección para zonas con interese patrimonial, artístico ou histórico.

Imaxe 18: Perímetro do proxecto sobre o PXOM de Sober.

Imaxe 19: Lenda do PXOM de Sober.

Regula a Disposición Transitoria Primeira 1.d da vixente lei 2/2016, de 10 de febreiro do solo de Galicia (LSG), que establece que os plans adaptados á Lei 9/2002, do 30 de decembro, de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia (LOUGA), como neste caso:

“Ao solo rústico, aplicaráselle o disposto nesta lei para o solo rústico, mantendo, en todo caso, a vixencia das categorías de solo contidas no planeamento respectivo”.

Tendo en conta o establecido na lei 2/2016, de 10 de febreiro do solo de Galicia:

- **Solo rústico de especial protección:**
 - **Protección agropecuaria**, esta tipoloxía de solo está constituído polos terreos que foron obxecto de concentración parcelaria con resolución firme e os terreos de alta produtividade agropecuaria que sexan delimitados no catálogo oficial correspondente polo órgano que ostente a competencia sectorial en materia agrícola ou gandeira.
 - **Protección patrimonial**, constituído polos terreos protexidos pola lexislación de patrimonio cultural.

7.5. CAPACIDADE PRODUTIVA DOS TERREOS

F. Díaz-Ferros e F. Gil (1984), a partir da base metodolóxica desenvolvida pola FAO, publicaron o Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia (MCPSG). Estaba pensado como unha contribución ao desenvolvemento agrario de Galicia pero á vez achegaba unha cartografía dese territorio, susceptible dunha análise diacrónica a partir de criterios históricos e arqueolóxicos.

O Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia clasifica a terra segundo as calidades que determinan o seu potencial produtivo. O resultado é unha división do territorio en unidades fisiográficas de calidades homoxéneas, identificadas cun código (ex. A M 74 S) onde a primeira letra identifica as calidades estruturais das terras, a segunda letra o sometemento ao risco de xeadas, o primeiro número o

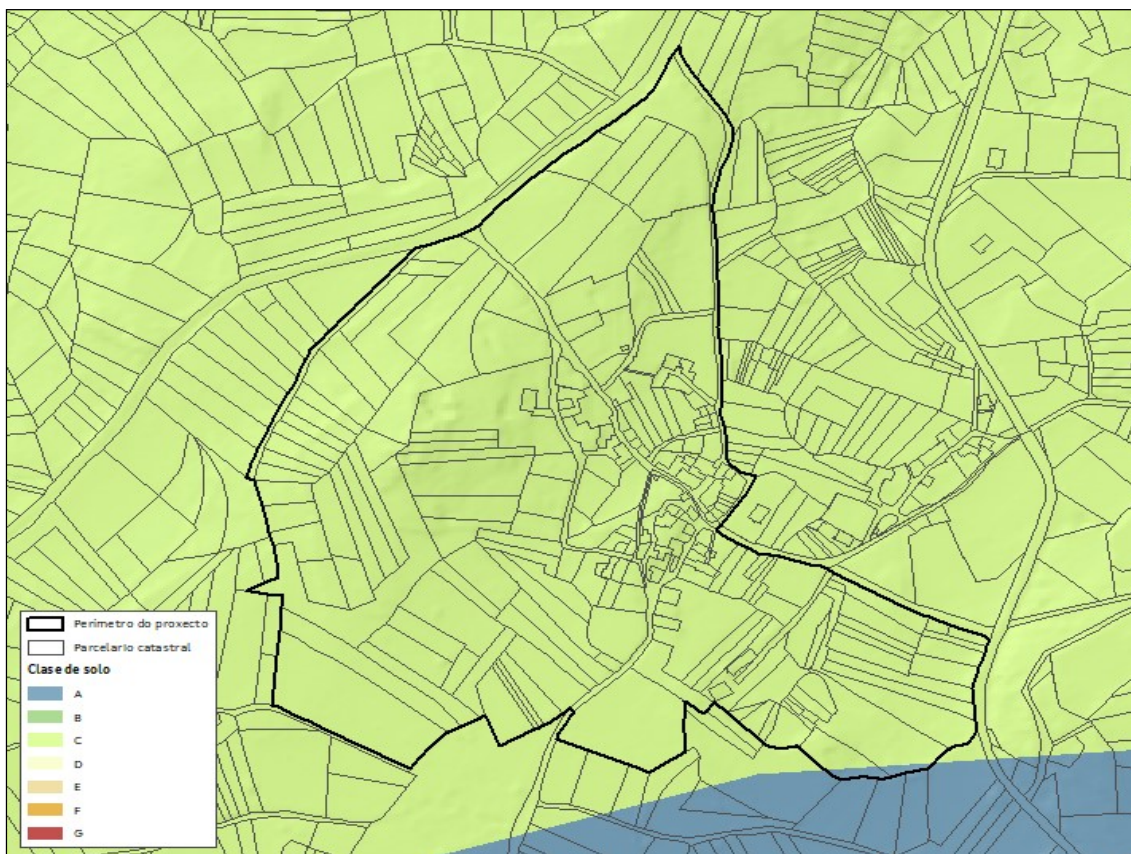

réxime hídrico, o segundo a dispoñibilidade de nutrientes e a última letra a toxicidade do solo.

A primeira variable divide as calidades estruturais das terras en 7 categorías (A-G) en función da pendente, a profundidade do solo, a cantidade de afloramentos rochosos e o risco de erosión. Este parámetro trata de avaliar as posibilidades de implantar unha agricultura mecanizada. Na aldea modelo de Francos, identifícanse dúas tipoloxías de solos, tal e como se indica de seguido:

Clase	Pendiente %	Afloramientos %	Profundidad cm	Riesgo erosión
A	< 3	< 10	> 100	1-2
B	< 3 3-10	< 10	50-100 > 100	1-2 2-3
C	< 3 < 10 3-10	10-25 10-25 < 10	50-100 > 100 50-100	1-2 2-3 1-3
D	3-10 3-10 10-20	< 25 10-25 < 25	> 50 50-100 > 50	4 1-3 2-3
E	10-20 20-35 < 35	< 25 < 25 < 25	> 50 > 50 25-50	4 3-4 1-4
F	< 35 35-50	25-50 < 50	> 25 > 25	1-4 4
G	> 50	> 50	< 25	4

Táboa 13: Cualidades estruturais da terra no Mapa de Capacidade Productiva dos Solos de Galicia.

Imaxe 20: Clasificación das terras na zona de actuación no Mapa de Capacidade Productiva dos Solos de Galicia.

Coa clasificación de Díaz Fierros, seleccionáronse as tipoloxías de solo A, e C:

- Clase A: Solos que permiten todo tipo de mecanización e con profundidade suficiente para calquera tipo de vexetación. Rego superficial sen limitacións. Sen ningún ou con risco lixeiro de erosión.
- Clase C: Solos sen limitacións para a mecanización pero con limitacións para a rega superficial por gravidade e para cultivos de enraizamento profundo. Ou ben solos con limitacións para a maquinaria pesada pola existencia de afloramentos e con lixeiros problemas en canto a profundidade e/ou posibilidades de rega superficial por gravidade. Riscos de erosión de nulos a moderados.

O seu gran valor para estudar o uso da terra na antigüidade é que as principais características da mesma son "moi dificilmente modificable[s]" (Díaz-Ferros e Gil Sostres 1984:15):

"15). *O campo galego foi obxecto dunha profunda transformación ao longo dos séculos. Segundo o réxime térmico establécense 5 categorías en función da duración da tempada de risco de xeadas. Exprésase a partir dun tipo de cultivo ideal, cuxa produción se fai inviable desde ese nivel: Limoeiro < 3 meses; Millo entre 3-6 meses; Trigo 7,5-9 meses; Pataca 6-7,5 meses; Nardus > 9 meses.*

A variable do réxime hídrico dos solos avalíase a partir de 9 categorías. As terras con exceso de auga están entre 1 e 4 e as que presentan un déficit de precipitación entre 5 e 9. A valoración das terras de acordo co réxime pluvial conta con 5 categorías que clasifican os solos ben drenados segundo o número de días anuais con déficit de precipitación."

Clase	Régimen hídrico
Exceso de Agua	
1	Suelos tipo <i>marsh</i> , sumergidos permanente o casi permanentemente
2	Suelos tipo <i>gley</i> , suelos arcillosos sumergidos casi permanentemente, con la capa freática alta.
3	Suelos <i>pseudogley</i> , <i>anmoor</i> o pelosoles, con la capa freática alta, pero que desaparece en verano.
4	Suelos bien drenados
Días con déficit de precipitación	
5	< 30 días
6	30 - 60 días
7	60 - 90 días
8	90 - 120 días
9	> 120 días

Táboa 14: Clasificación do réxime hídrico no Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia.

A dispoñibilidade de nutrientes da terra considera outras 5 categorías segundo a presenza dos principais macronutrientes. O criterio de clasificación do MCPSG non se basea na mostraxe e análise dos solos, xa que a práctica, habitual no campo galego, de incorporar nutrientes artificiais podería restar representatividade aos resultados. Considera a fertilidade potencial dependente do tipo de solo, unha característica estrutural da terra que se pode proxectar sen problemas cara ao pasado.

Só sinálase a toxicidade debida a salinidade (solos s) ou níquel (solos n).

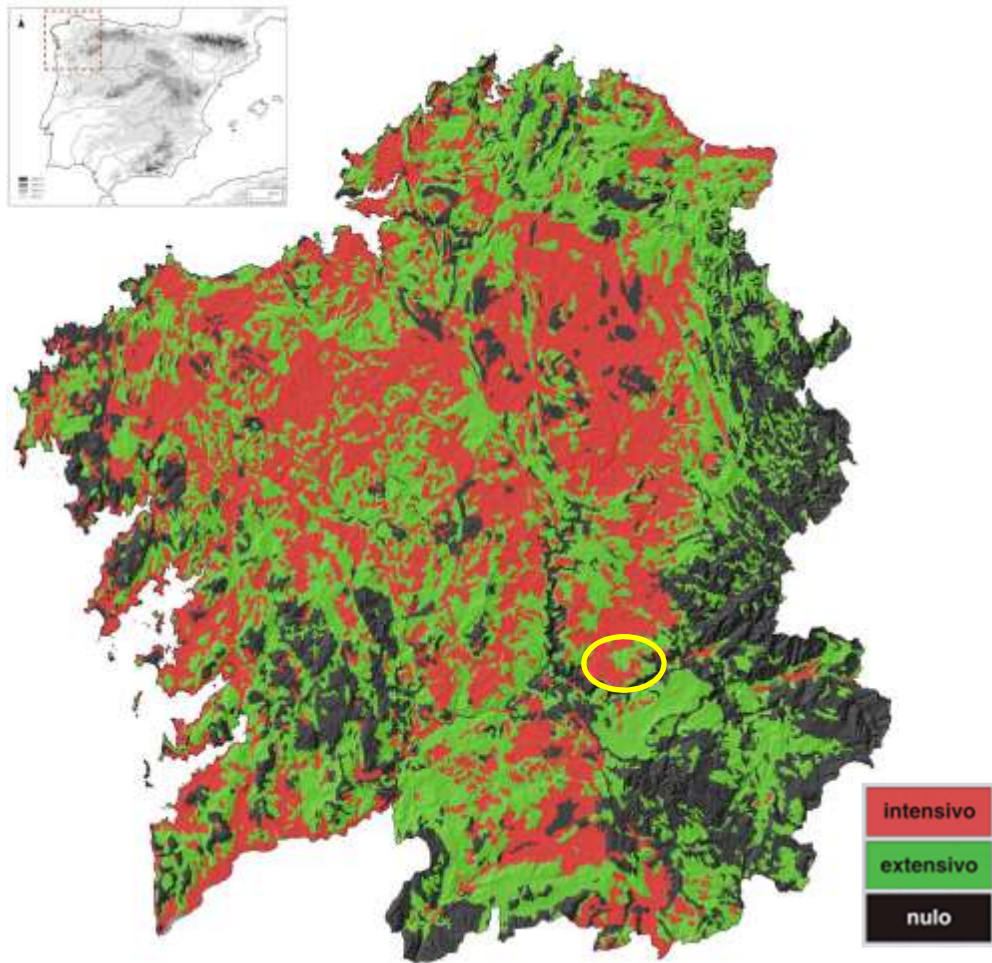
Clase	Disponibilidade potencial de nutrientes
1	Suelos con disponibilidad óptima pH > 6,5 saturación > 75%
2	Suelos con disponibilidad buena pH > 5,5 saturación > 50%
3	Suelos derivados de rocas calizas y esquistos del complejo de Ordenes con disponibilidad moderada pH > 5 saturación 15 - 50%
4	Suelos derivados de rocas graníticas y esquistos con disponibilidad mala. pH 4,5 - 5 saturación 7 - 15%
5	Suelos derivados de areniscas, cuarcitas y materiales sedimentarios con disponibilidad muy deficiente. pH < 4,5 saturación < 7%

Táboa 15: Clasificación da dispoñibilidade de nutrientes no Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia.

Para poder analizar a intensidade de produción segundo as características intrínsecas dos solos, realízase unha clasificación tendo en conta:

1. A agricultura de carácter intensivo é de rendementos constantes con ciclos de rotación complexos que poden achegar dúas colleitas anuais. Emprégase un tipo de solo rico en nutrientes e cun elevado nivel hídrico, polo que é difícil de rotular.
A combinación de cereais de inverno e de primavera permite producir dúas colleitas anuais con rotacións complexas grazas ás leguminosas.
A agricultura de carácter extensivo, baseada en ciclos longos, é factible en solos lixeiros máis fáciles de traballar e opta por terras ben drenadas e pouco profundas. As terras de uso extensivo teñen solos lixeiros, ben drenados. As súas limitacións para unha agricultura de ciclos longos están relacionadas co clima ou as características litolóxicas do solo.
2. As terras de uso intensivo ocupan o fondo dos vales. Son solos pesados, ricos en nutrientes, sen litosois nin zonas pedregosas significativas. Permiten o desenvolvemento dunha agricultura intensiva, con ciclos curtos e rotacións complexas, susceptible de achegar varias colleitas ao ano.
3. As terras non aptas para a agricultura adoecen de importantes deficiencias debidas á pendente, as propiedades do solo e as condicións climáticas. Como permiten captar recursos silvícolas e cinexéticos definíronse como terras de captación pero, mantívose o cualificativo de nulo ao enfocarse a análise aos usos agrogandeiros en terreos agrícolas.

Imaxe 21: Mapa de usos potenciais da terra de Galicia.

	Intensiva	Extensiva	Nula / captación recursos
Pendiente	< 3-10%	< 10-35%	> 35%
Pedregosidad	< 10-25%	< 25%	> 25-50%
Profundidad	> 100 / 50-100 cm	> 50 cm	< 25 cm
Riesgo de erosión	sin riesgo / riesgo moderado	riesgo moderado / grave	riesgo grave
Riesgo de heladas	< 3 - 7,5 meses	< 3 - 9 meses	7,5 - > 9 meses
Régimen hídrico	≥ 4 5 - 7	≥ 4 5 - 8	1- 3 8 - 9

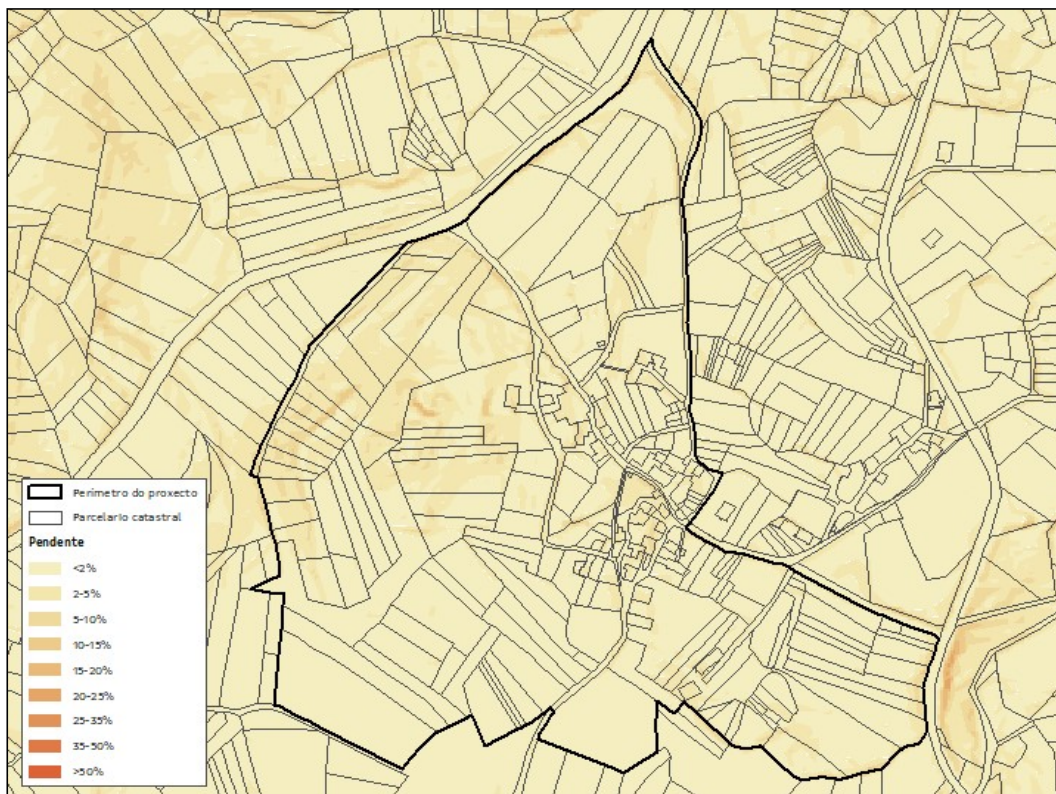
Táboa 16: Criterios de conversión do Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia á reclasificación en terras con tres usos potenciais de produción agrícola.

7.6. CARACTERIZACIÓN FÍSICA DOS TERREOS

Para poder establecer a orientación dos terreos deberase realizar unha análise das condicións físicas da zoan de actuación, analizando en detalle as pendentes, elevacións, orientacións e características físico-químicas dos solos da zona de actuación.

Imaxe 22: Distribución de pendentes na zona de actuación.

Realizando un estudo de pendentes, atopamos que en toda a área de actuación as pendentes son pouco variables sen destacar ningún intervalo en particular. Si vemos que as pendentes que máis atopamos varían dende o <2 ao 5 % sendo a máis común o 2% destacando sobre as demais.

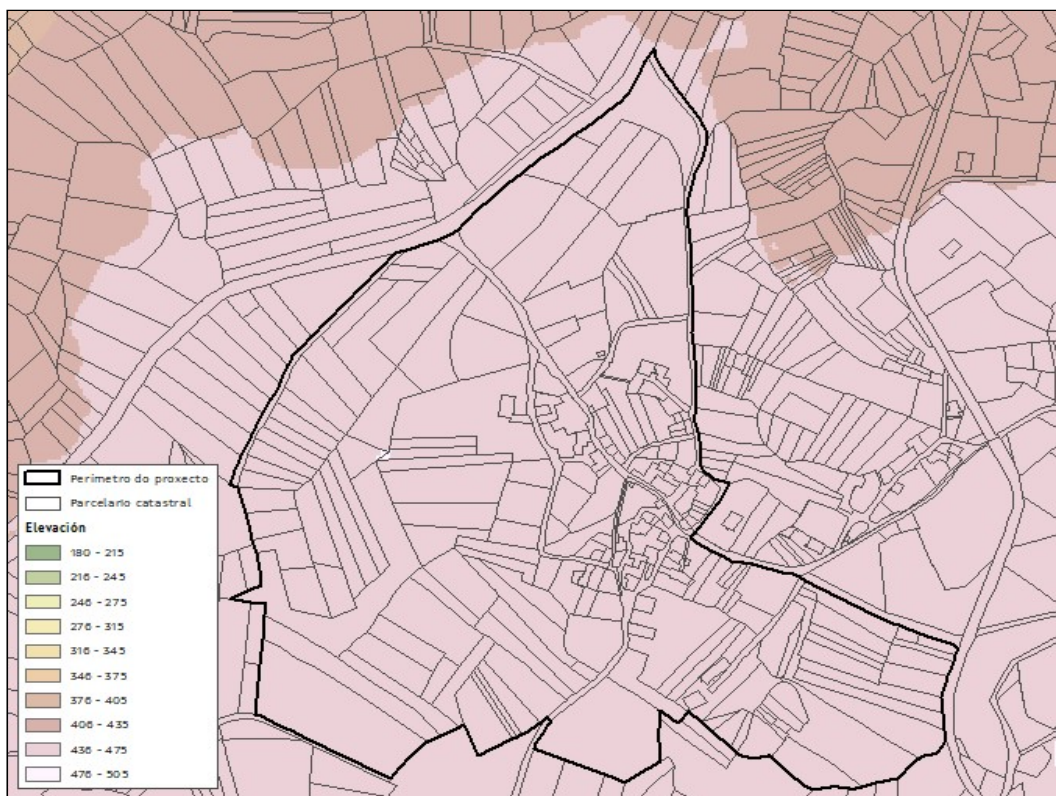
Pendente	Superficie (m ²)	Porcentaxe sobre total
<2%	122.239,776	72,69
2-5%	40.117,833	23,86
5-10%	5.118,4	3,04
10-15%	638,031	0,38
15-20%	43,982	0,03
	168.158	100

Táboa 17: Distribución de pendentes na zona de actuación.

A altitude media da zona de actuación sitúase entre os 436-475 metros, sendo as altitudes medias da zona as que se indican na seguinte imaxe:

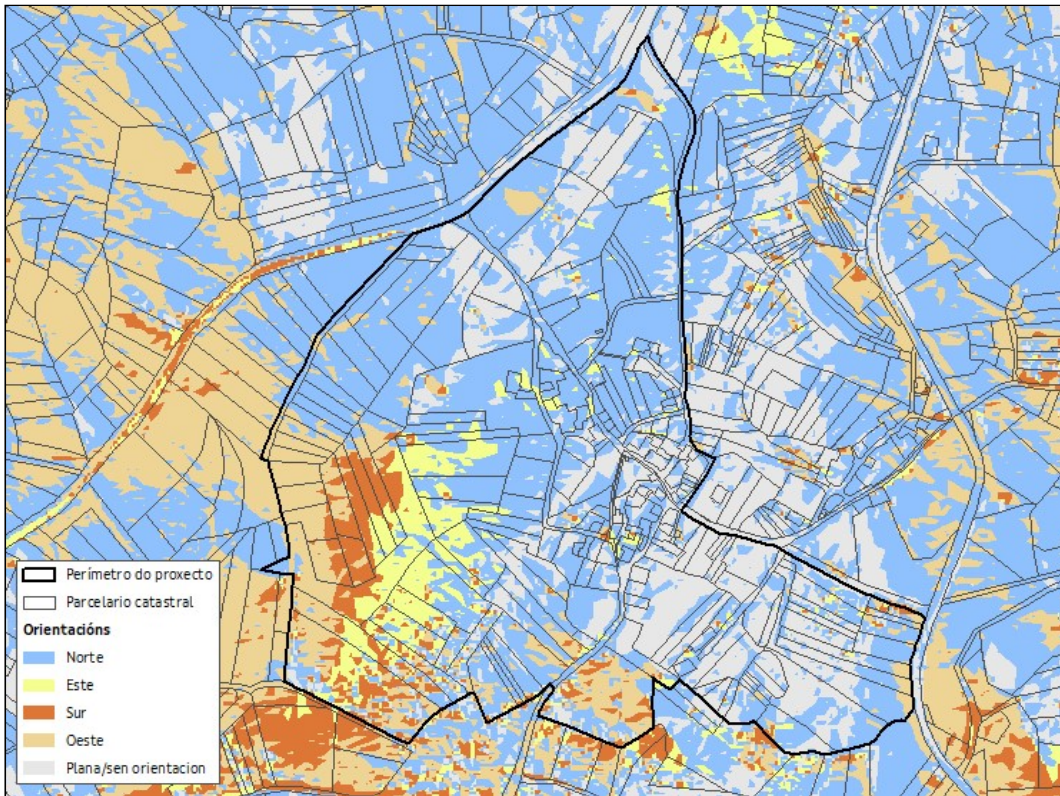
Imaxe 23: Distribución de altitude na zona de actuación.

En canto ás orientacións, na zona de actuación predominan a orientacións norte e plana/sen orientación, en máis do 75% da superficie.

Orientación	Superficie (m ²)	Porcentaxe sobre total
Norte	85.161,515	50,64
Este	13.789,868	8,20
Sur	9.058,665	5,39
Oeste	18.659,353	11,10
Plana/sen orientación	41.488,637	24,67
	168.158	100,00

Táboa 18: Distribución de orientacións na zona de actuación.

Imaxe 24: Distribución de orientacións na zona de actuación.

Para complementar a análise, utilizouse a ferramenta "Propiedades dos Solos de Galicia", que integra as Ciencias do Solo, Matemáticas e Ciencias Xeo-Computacionais mediante o desenvolvemento da disciplina coñecida como "Digital Soil Mapping" (McBratney, 2003), centrada na creación de modelos predictivos para a estimación espacial de propiedades do solo. É un conxunto de bases de datos xeorreferenciadas, en forma de mapas dixitais a alta resolución espacial, xeradas por medio de métodos de inferencia estatística a partir de observacións de campo, datos de laboratorio e parámetros ambientais auxiliares [*"Establecemento dun sistema experto de base tecnolóxica para a cuantificación de propiedades de solos en Galicia" (EM2012/060)*] -Proxecto financiado pola Xunta de Galicia dentro do Programa de Investigadores Emerxentes na convocatoria 2012 (Investigador Principal: Luís Rodríguez Lado; luis.lado@usc.es).

Con esta ferramenta, establecéronse as características físicas e químicas do solo para cada parcela a porcentaxe de arxila, area e limo, materia orgánica o valor do pH,...

A modo de resume, os valores medios da zona inclúense na táboa seguinte:

CARACTERÍSTICA	VALOR
pH	4 - 6
Materia Orgánica (%)	4 - 12
Carbono Orgánico (%)	2 - 10
Densidade do solo (g.cm ⁻³)	0,8 - 1,2
Porosidade (%)	45 - 65
Textura	Franca-areosa

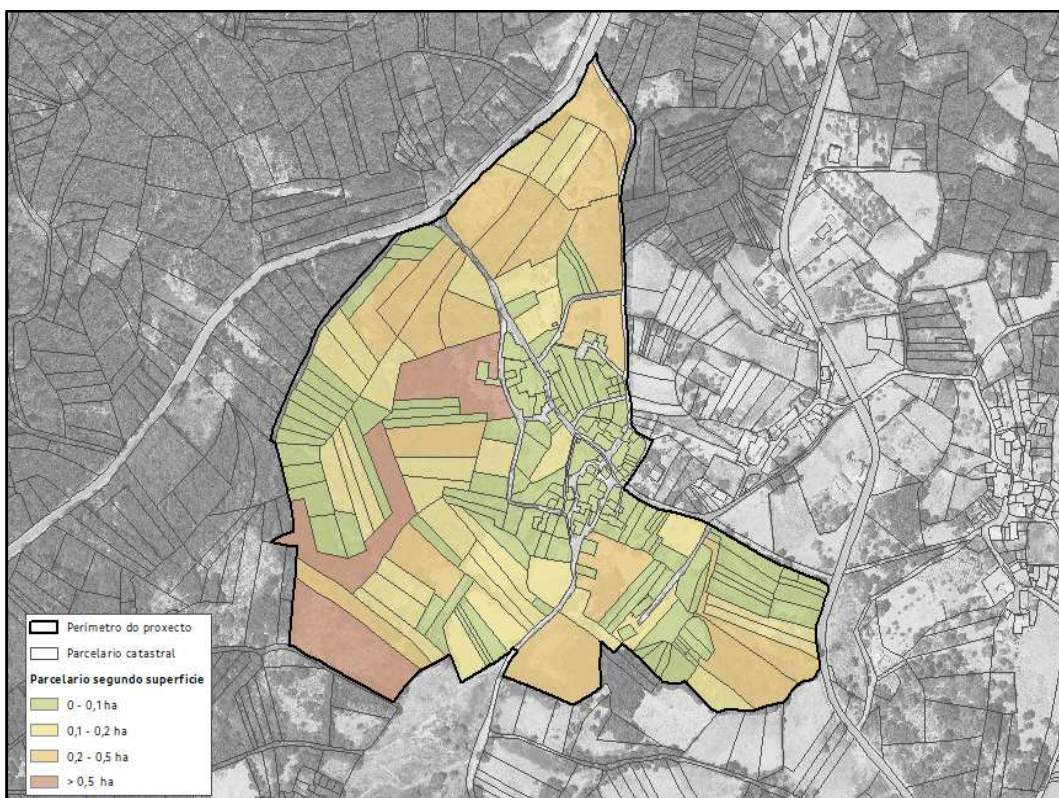
CARACTERÍSTICA	VALOR
Textura (HYPRES)	Media
Limo (%)	20 - 40
Arxila (%)	10 - 20
Area (%)	50 - 60

Táboa 19: Resume de valores medios para a caracterización de terreos na zona de actuación.

7.7. CARACTERIZACIÓN DA PROPIEDAD DOS TERREOS

As parcelas obxecto de actuación no proxecto de Aldea Modelo son un total de 119 predios, tendo en conta que no cómputo non se inclúen as parcelas localizadas en zona de núcleo rural.

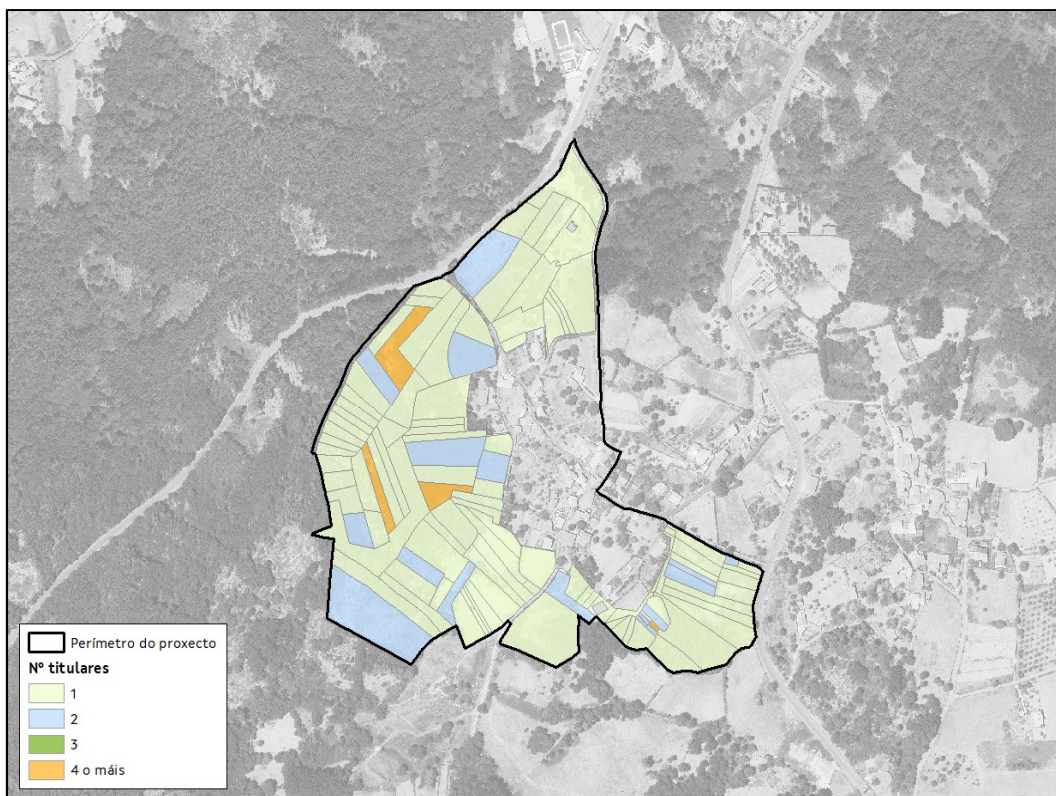
A superficie total do perímetro da aldea modelo é de 16,81 ha. A superficie media destas parcelas é de 544 m², sendo o total da superficie de actuación 12,87 ha.

Imaxe 25: Distribución do tamaño das parcelas na zona de actuación.

Analizando a superficie por parcela, máis do 70 % das propiedades teñen unha superficie inferior ós 1.000 m².

Imaxe 26: Distribución do número de titulares por parcela na zona de actuación.

En relación á titularidade das parcelas, máis do 80 % teñen un único titular, cunha media de 1,7 parcelas/persoa e unha superficie media por titular de 1.838.57 m².

No Anexo I detállase a relación das parcelas incluídas no perímetro, parcelas excluídas e as súas causas de exclusión, así como a relación das parcelas das que non foi posible localizar ás súas persoas titulares.

No referente o tipo de propiedade, dentro da zona de estudio non existe superficie pertencente a Montes Veciñais en Man Común (MVMC), segundo datos obtidos ata a data a titularidade dos predios corresponde a persoas físicas.

7.8. DEFINICIÓN DE USOS

A definición de usos corresponde coa necesidade de establecer a evolución dos usos na zona de estudo, coñecendo isto, pódense coñecer datos fundamentais que apoiem á implantación dos usos óptimos do perímetro de aldea modelo.

A partir de un estudo realizado na zona (análise de campo parcela a parcela e entrevistando a propietarios) en combinación con fotointerpretación do voo americano dos anos 1956 e 1957 chegaronse a establecer os usos históricos da zona de estudo resultando os usos definidos na seguinte imaxe.

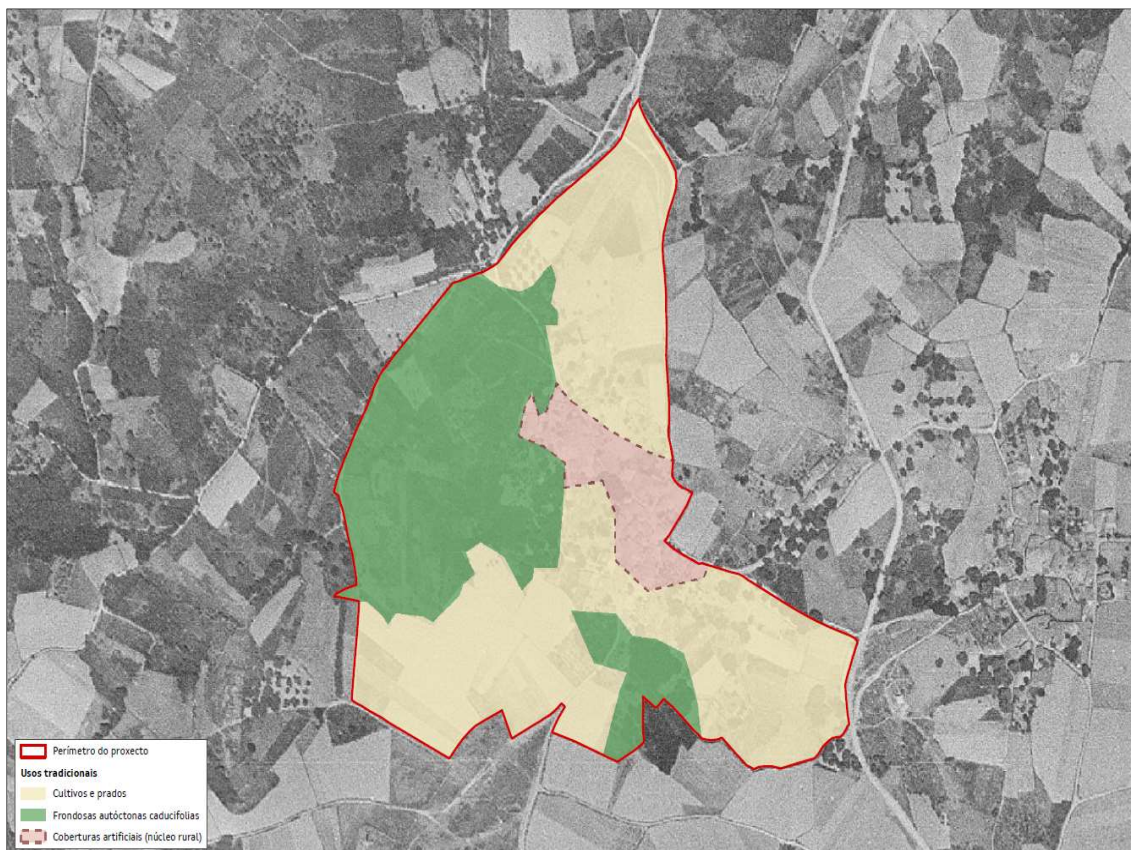
Como usos do solo históricos atopamos:

- Cultivos e prados: terreos nos que se aplicaban labores necesarios para obter un aproveitamento agrícola. Esta categoría inclúe terras de cultivo intensivos, cultivos permanentes e terras con cultivos en distintas alternativas de rotación.

- Frondosas autóctonas caducifolias: formacións forestais compostas de árbores, incluíndo estados novos e rexenerados dos mesmos, predominan as especies frondosas que perden a folla ao comezo da estación máis desfavorable.
- Coberturas artificiais: engloba o núcleo rural tradicional.

Imaxe 27: Usos históricos sobre imaxe aérea anos 50.

Empregando a mesma metodoloxía pero neste caso en combinación coa ortofoto de máxima actualidade, establécense os usos actuais da zona chegando a obter unha visión xeral da evolución dos usos da zona.

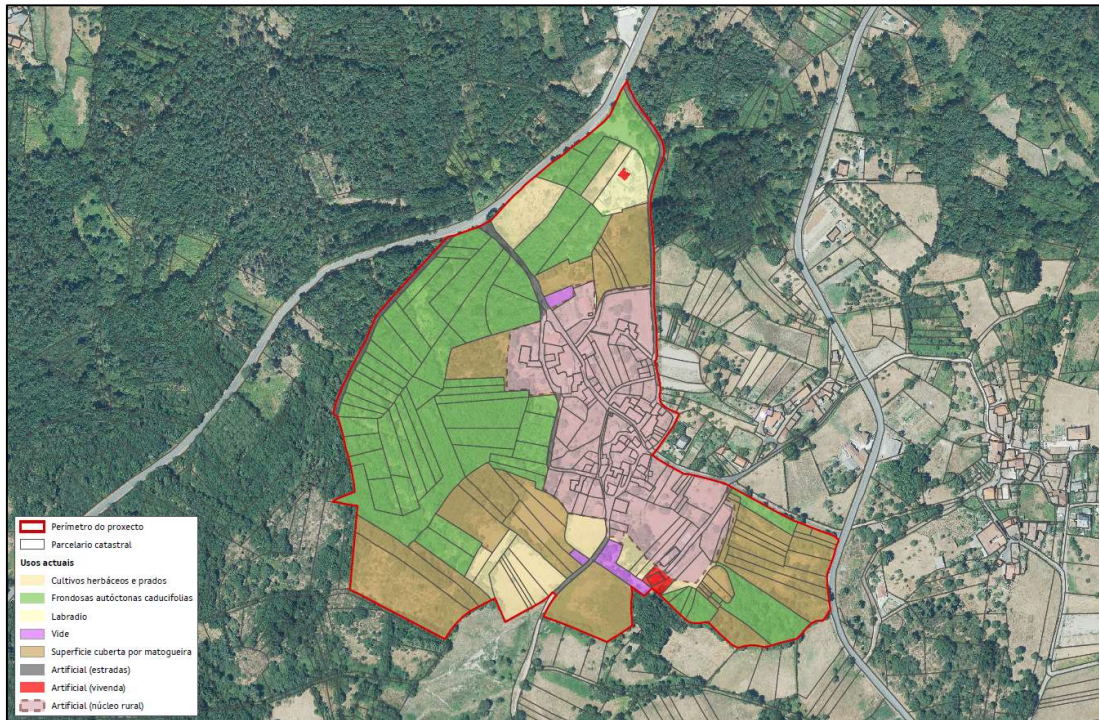
Como usos actuais establecidos mediante esta metodoloxía establécense:

- Pastos herbáceos de carácter permanente, producidos polo home nun pasado remoto, pódense segar e son susceptibles de pastoreo. Inclúe aqueles terreos tradicionalmente empregados como agrícolas en actual estado de abandono. Esta categoría represéntase como superficie cuberta por matogueira.
- Cultivos e prados: representa o territorio no que se aplican labores necesarios para obter un aproveitamento agrícola. Inclúe terras de cultivos extensivos, cultivos permanentes e terras con cultivos en distintas rotacións. Inclúe as clasificacións labradío, cultivos herbáceos e prados e vide.
- Frondosas autóctonas caducifolias: formacións forestais compostas por castiñeiros plantados non seu día polo home (moitos deles centenarios) para ou cultivo produtivo desta especie e que se seleccionaron pola súa cantidade e calidade de froito.

- Artificial: engloba o núcleo rural tradicional, as estradas e as parcelas de uso residencial.

Imaxe 28: Usos actuais da zona do perímetro.

7.9. ANÁLISE HISTÓRICA

Para coñecer o uso tradicional dos terreos, realízase un estudo evolutivo do aproveitamento do medio rural mediante a análise das ortofotos existentes.

Para acreditar historicamente o aproveitamento dos terreos consultáronse as ortofotos históricas da fototeca dixital do Instituto Xeográfico Nacional, en estas imaxes constátase a existencia de actividade agraria e forestal en todo o perímetro definido como Aldea Modelo.

1. VOO AMERICANO (1956-57)

Imaxe 29: Imaxe histórica. Voo americano (1956-57).

2. ORTOFOTO ANO 2003

Imaxe 30: Imaxe histórica. PNOA 2003.

3. ORTOFOTO ANO 2007

Imaxe 31: Imaxe histórica. PNOA 2007.

4. ORTOFOTO ANO 2009

Imaxe 32: Imaxe histórica. PNOA 2009.

5. ORTOFOTO ANO 2014

Imaxe 33: Imaxe histórica. PNOA 2014.

6. ORTOFOTO ANO 2017

Imaxe 34: Imaxe histórica. PNOA 2017.

7. ORTOFOTO ANO 2020

Imaxe 35: Imaxe histórica. PNOA 2020.

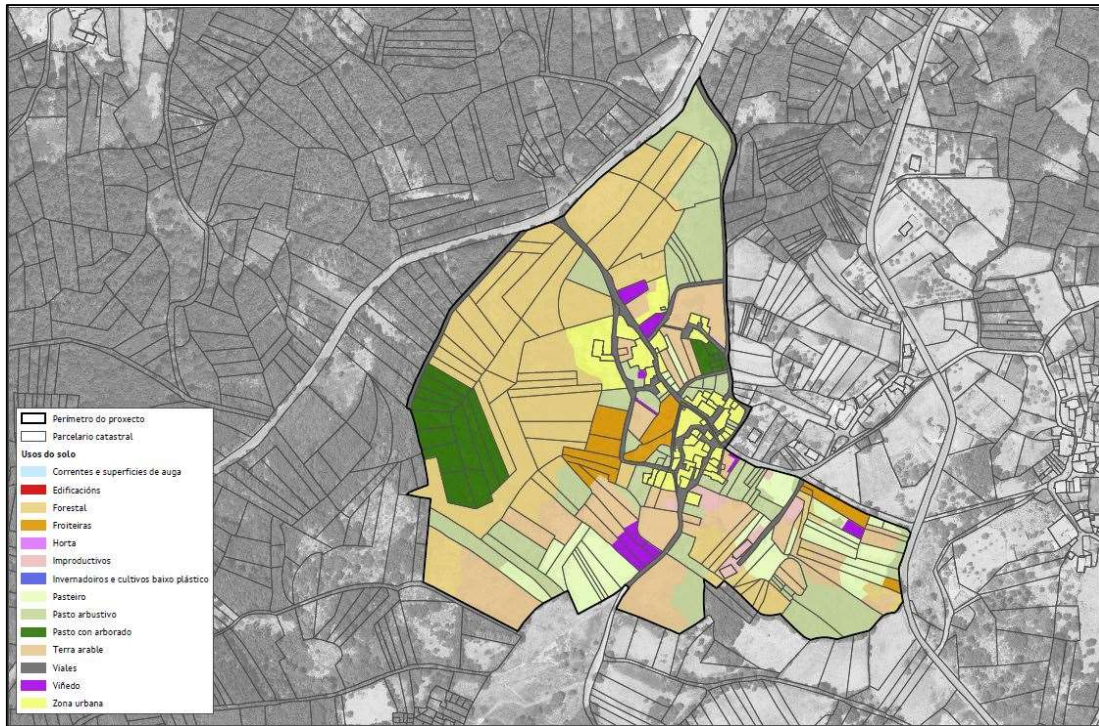
8. CONCLUSIÓN

Da revisión evolutiva das diferentes ortofotos, podemos concluír que na do ano 1956-57 identificábase claramente a zona aproveitada para cultivo agrícola. Nos últimos anos existe unha progresión no abandono do cultivo das terras, incrementándose a superficie da superficie arborada en todo o ámbito do perímetro determinado como Aldea Modelo.

7.10. ESTADO ACTUAL

Complementario á definición de usos, determínanse os usos agroforestais actuais tomándose como punto de partida os usos actuais reflexados na cartografía do SIXPAC.

Táboa 20: Usos do perímetro segundo SIXPAC.

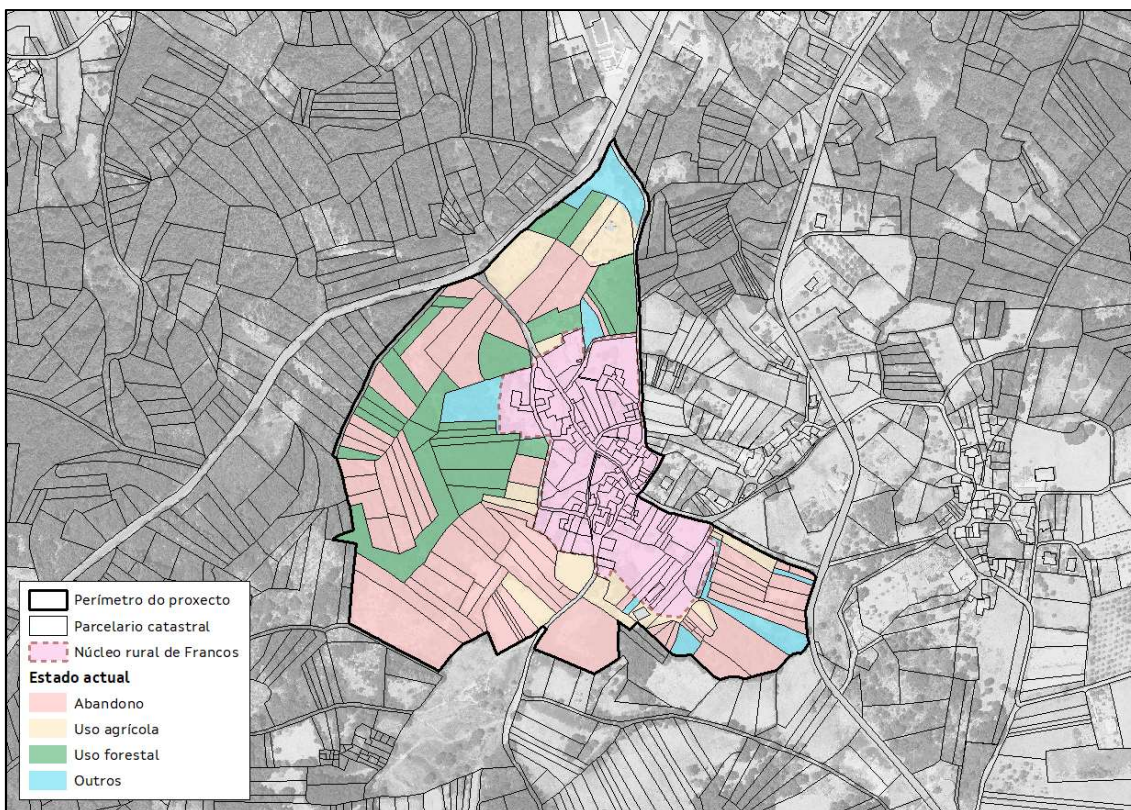
Con esta cartografía de base, e tras realizar inspección en campo parcela por parcela, chegouse a definir o uso actual na zona de estudo.

USO ACTUAL	ÁREA (ha)	PORCENTAXE
Forestal	5,59	33,22
Froiteiras	0,62	3,70
Pasteiro	1,42	8,42
Pasto arbustivo	3,08	18,31
Pasto con arborado	1,04	6,21
Labradío	2,62	15,59
Viñedo	0,27	1,58
Outros	2,18	12,98
TOTAL	16,81	100,00

Táboa 21: Clasificación da superficie segundo uso Sixpac.

Segundo Sixpac o uso principal nesta aldea é o forestal co 33,22 % da superficie total da área de actuación, seguido polo pasto arbustivo nun 18,31 % da superficie total.

Imaxe 36: Clasificación do estado actual identificado no traballo de campo da zona de estudo.

Da análise in situ dos terreos conclúese que máis da metade dos terreos están actualmente en estado de abandono e/ou infrutilización (57,54 %).

ESTADO ACTUAL	ÁREA (ha)	PORCENTAXE (%)
Abandono / infrutilización	7,40	57,54
Uso agrícola	1,52	11,82
Uso forestal	2,93	22,79
Outros	1,02	7,85
TOTAL ACTUACIÓN	12,87	100,00

Táboa 22: Distribución dos usos actuais na zona de estudo.

7.11. CARACTERIZACIÓN VISUAL DA SITUACIÓN ACTUAL

Na visita previa á zona de actuación, revisouse o perímetro proposto, para analizar de xeito xeral o estado dos terreos na actualidade.

Os resultados da visita refléxanse nas seguintes imaxes:

Camiño de acceso aos predios.

Zona en uso.

Zona en abandono.

Zona en abandono.

Liña eléctrica.

Zona en abandono.

Elemento etnográfico a protexer.

Zona en uso.

Vía interior da aldea.

Castiños centenarios.

Masa de frondosas.

Masa de frondosa e mato.

Masas de frondosas e coníferas.

Zona en abandono.

8. CARACTERIZACIÓN DA PROTECCIÓN PATRIMONIAL

A normativa de obrigado cumprimento que regula as actuacións son:

- *Lei 16/1985, de 25 de xuño, do Patrimonio Histórico Español.*
- *Decreto 199/97, que regula a actividade arqueolóxica na Comunidade Autónoma de Galicia.*
- *Lei 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia.*
- *Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das Administracións Públicas.*
- *Decreto 93/2017, do 14 de setembro, polo que se regula a composición e funcionamento dos consellos territoriais de Patrimonio Cultural de Galicia, do Consello Asesor dos Camiños de Santiago e da Comisión Técnica de Arqueoloxía.*
- *Decreto 83/2018, do 26 de xullo, polo que se aproba o Plan Básico Autonómico de Galicia.*
- *Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia.*
- *As demais normas de aplicación, nomeadamente a lexislación vixente sobre o réxime do solo, a ordenación do territorio e o planeamento urbanístico, en relación coa protección e conservación do patrimonio cultural.*

Unha vez consultados o rexistro arqueolóxico da Dirección Xeral do Patrimonio Cultural o catálogo de elementos protexidos no PXOM do concello de Sober e o Plan Básico Autonómico, no perímetro da Aldea Modelo de Francos realizaranse traballos nalgunhas parcelas incluídas nos contornos tanto de xacementos censados-catalogados e de elementos catalogados do Patrimonio Cultural.

Os elementos incluídos no inventario municipal que afectan ao perímetro de actuación son:

- "Castro de Francos" (código PXOM GA27059006).

Segundo o disposto no artigo 39.1 da Lei 5/2016, "As intervencións que se pretendan realizar en bens de interese cultural ou catalogados, así como, de ser o caso, no seu contorno de protección ou na súa zona de amortecemento, terán que ser autorizados pola consellería competente en materia de patrimonio cultural, coas excepcións que se establece esta lei".

Os elementos incluídos no inventario municipal que afectan ao perímetro de actuación son:

1. CASTRO DE FRANCOS (código PXOM GA27059006).

Asentamento que ocupa a cima dun monte, de base granítica, no que apenas podemos distinguir algunha estrutura defensiva ou de urbanización. No seu extremo SW poden quedar restos de unha terraza, e parece que o NE houbo unha certa entidade. O conxunto do monte está completamente alterado por canteiras. As súas dimensións son de 226 metros NW-SL por 146 metros L-W. Altitude 476 metros.

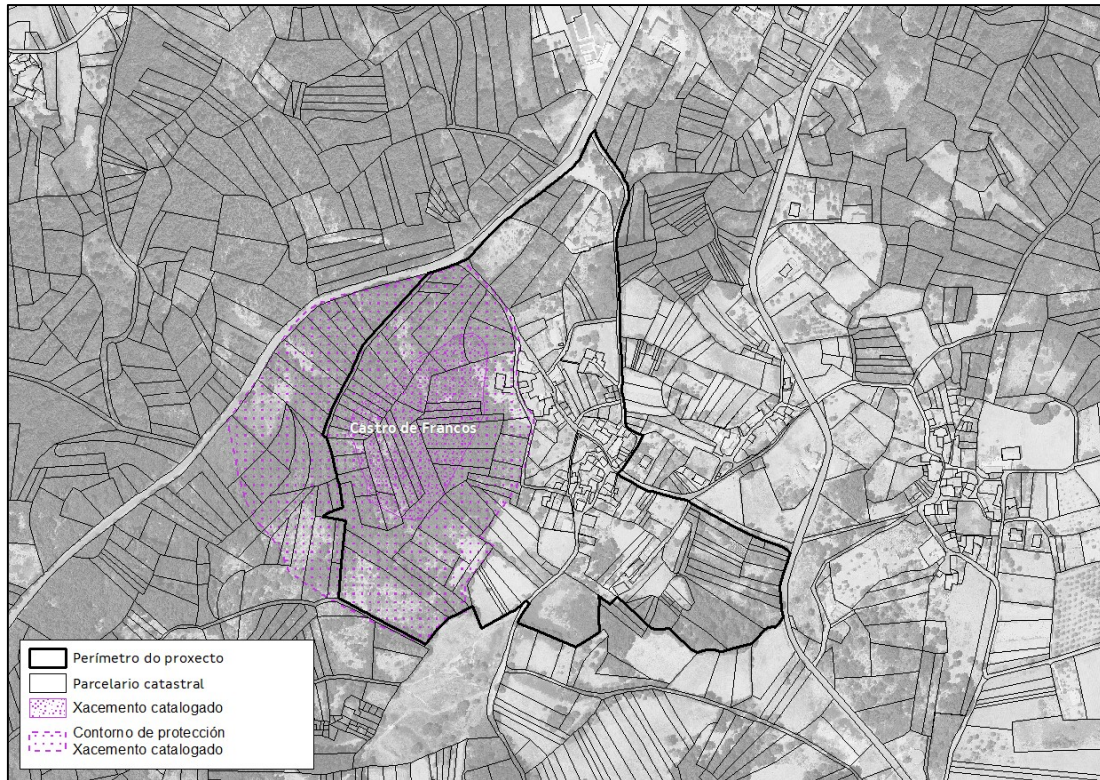
Grado de protección: II.

Código no Catálogo da PBA 39125.

Código no Catálogo do PXOM de Sober: GA27059006

Categoría do Ben: Inventariado (Inventario de Bens Patrimoniais da Xunta Catalogado (Catálogo da Xunta e dos PXOM) Elemento Catalogado do Patrimonio Cultural.

Imaxe 37: Situación do xacemento catalogado dentro do perímetro da AM.

Para a protección dos elementos patrimoniais inventariados na zona de actuación, previo ao inicio dos traballos ou de calquera labor relacionada con eles, deberanse cumprir as seguintes condicións:

- Balizamento dos xacementos arqueolóxicos seguindo unha perimetral que garanta a intanxibilidade da área de protección integral ou, de non estar esta precisada, en canto as evidencias físicas en superficie (estruturas defensivas dos castros, protuberancias nos relevos nas mámoas e outros xacementos megalíticos, afloramentos rochosos nos petróglifos etc.) .
- As rozas serán exclusivamente manuais na inmediación dos elementos patrimoniais inventariados.
- Non se realizarán movementos de terra, nin amoreamentos ou depósitos, nin se poderá abrir pistas novas no contorno de protección dos xacementos.
- Respectaranse os afloramentos rochosos, por se existise arte rupestre. En ningún caso a maquinaria ou o tráfico rodado se realizará sobre deles. Tampouco se arrastrarán troncos nin refugallos sobre a súa superficie nin se amorearán nin se depositarán enriba destes.
- Non se tallarán en ningún caso árbores frondosas autóctonas en cumprimento do establecido na propia Lei 3/2007, do 9 de abril, de prevención e defensa contra os incendios forestais.

9. CARACTERIZACIÓN INFRAESTRUCTURAS

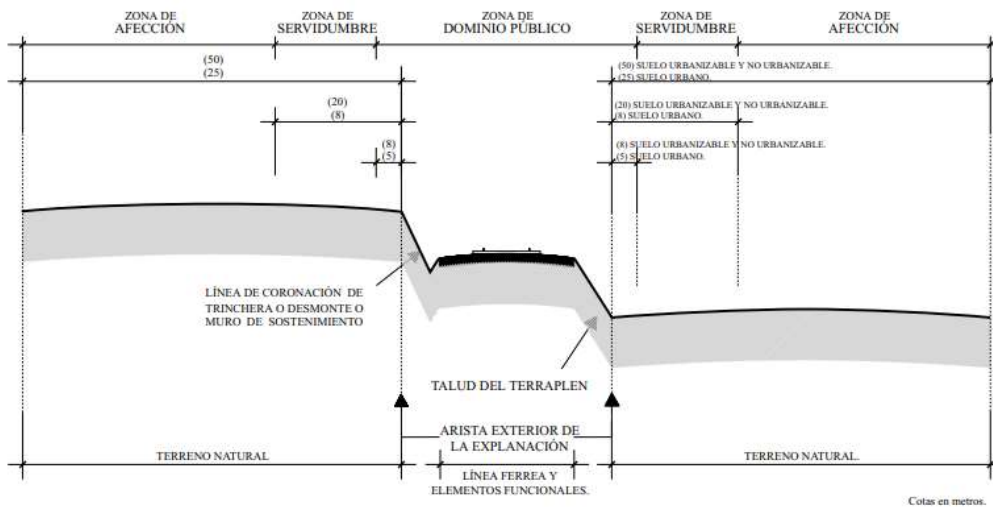
En materia de estradas, a normativa de aplicación será o establecido na *Lei 8/2013, de 28 de xuño, de estradas de Galicia e no Decreto 66/2016, de 26 de maio, polo que se aproba o Regulamento xeral de estradas de Galicia.*

Neste regulamento xeral establece, para o caso das estradas convencionais como a que afecta ao proxecto, que nas marxes das estradas e en toda a súa extensión lonxitudinal, unhas faixas de dominio público e faixas de protección, a súa extensión establécese:

- A zona de dominio público é a distancia medida dende a aresta exterior da explanación correspondente á calzada medida perpendicular a esta. Esta distancia establécese en dez metros no caso de estradas convencionais.
- A zona de afección é aquela que, medida do mesmo xeito que a anterior, ocupa trinta metros no caso de estradas convencionais.

Para a afección a outras infraestruturas de transportes, a normativa de aplicación será:

- Lei 16/1987, do 30 de xullo, de ordenación dos transportes terrestres.*
- Real Decreto 1211/1990, do 28 de setembro, polo que se aproba o Regulamento de Ordenación dos Transportes Terrestres.*

EXPLANACIÓN: Franja de terreno en la que se ha modificado la topografía natural del suelo y sobre la que se construye la línea férrea, se disponen sus elementos funcionales y se ubican sus instalaciones.
ARISTA EXTERIOR DE LA EXPLANACIÓN: Intersección del pie del talud del terraplén o línea de coronación de trinchera o desmonte o, en su caso, de los muros de sostenimiento con el terreno natural.

Imaxe 38: Zonas de afección por infraestruturas.

As actuacións a realizar en zonas de afección de infraestruturas requiren as autorizacións necesarias por parte do organismo titular da estrada.

10. ORDENACIÓN PRODUTIVA DOS TERREOS

A análise do grao de abandono dos predios da zona de actuación, mediante o estudo realizado parcela a parcela, completándoo coas características climáticas, hidrolóxicas, edafolóxicas, de produción e limitacións; permitiu a xeración de fichas individuais descritivas nas que se identifican tanto os elementos que poderían condicionar un futuro cultivo unha futura posta en produción dos terreos, así como a análise individual da orientación produtiva de cada parcela. As producións potenciais que se atopan en parcelas similares na contorna.

Esta análise permite obter unha caracterización xeral da zona de estudo, tanto a nivel global para o conxunto do perímetro da aldea como a nivel de parcela, chegando a propoñer unha clasificación na que se establece unha zonificación óptima para o cultivo dunha especie principal e outra secundaria.

Neste punto preténdese determinar aqueles cultivos ou aproveitamentos para os que existe unha maior aptitude, xustificando a decisión tecnicamente, dende o punto de vista económico, técnico, social e ambiental, na totalidade ou parte do perímetro, tanto un uso ou actividade principal como secundaria.

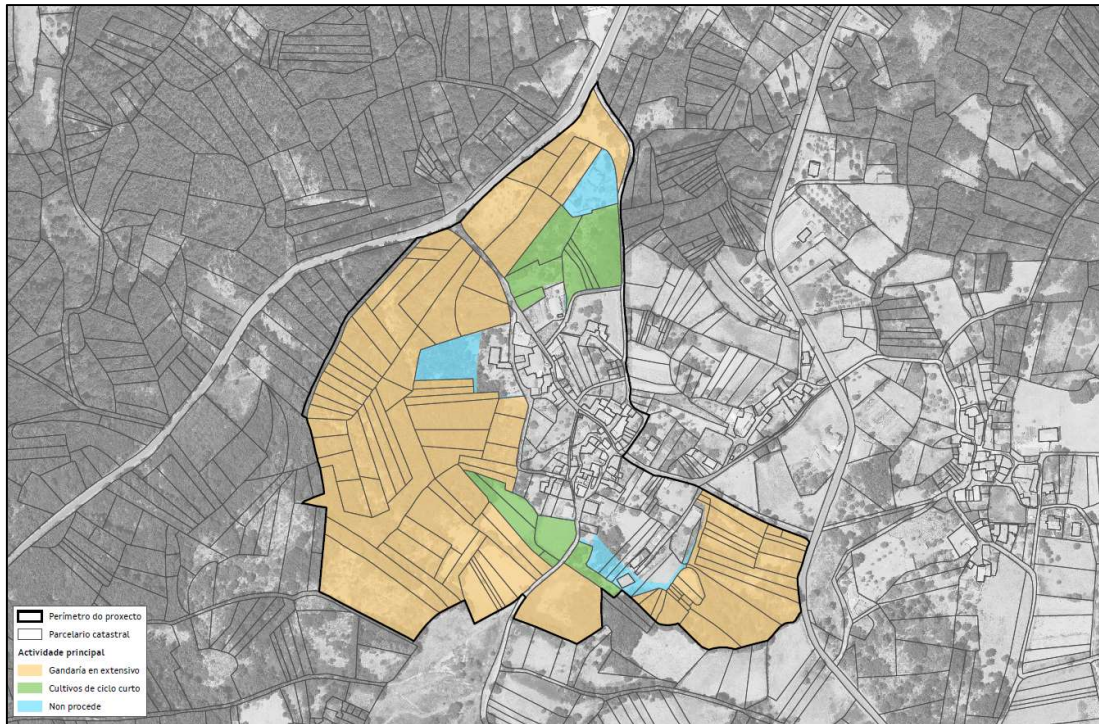
10.1. CARACTERIZACIÓN DOS TIPOS DE CULTIVO ANALIZADOS

Para analizar o uso para a posta en produción agrogandeira e forestal dos terreos, mediante o establecemento de actividades gandeiras ou cultivos agrarios e forestais para obtención de froito, establécese unha proposta de actividade principal e secundaria. Para isto, construíuse un sistema de información xeográfica (SIX) no que se verteron todos datos recompilados que se mencionaron nos apartados anteriores (datos bibliográficos, de gabinete e obtidos en campo), no cal a partir de diferentes técnicas de análise chegouse a propoñer un cultivo ou actividade principal e secundaria para cada unha das parcelas da aldea.

Debido ás condicións identificadas na zona afectada polo proxecto de Aldea Modelo de Francos de Proendos (Sober), establécese unha zonificación dos terreos para definir a **ACTIVIDADE PRINCIPAL**:

- **CULTIVOS DE CICLO CURTO.** Zona central da aldea, nas inmediacións do núcleo rural. Nesta zona establécese cultivos de ciclo curto.
- **GANDARÍA EN EXTENSIVO.** En case todo o perímetro da Aldea Modelo establécese o aproveitamento gandeiro en extensivo, ao existir amplas superficies poboadas con especies de frondosas autóctonas caducifolias a protexer (carballo galego e castiñeiros de gran porte), presenta boa aptitude para o aproveitamento dos terreos para gandaría en extensivo.

Imaxe 39: Actividade principal proposta.

Dentro das distintas posibilidades de gandaría extensiva, contéplase principalmente o aproveitamento para vacún de carne, gando porcino, ovino e cabrún. Calquera das modalidades elixidas deberá ser en extensivo e terán prioridade aquelas explotacións que inclúan unha produción integrada e/ou en ecolóxico.

Será prioritario nalgunha zona a coexistencia de gando en extensivo e a produción de cultivos para o propio abastecemento da explotación, para garantir a sustentabilidade e multifuncionalidade do aproveitamento.

Dentro das zonas analizadas existen zonas con importante potencial apícola, debido á existencia de vexetación que potencia este aproveitamento, esta actividade terase en conta como complementaria en todo o perímetro da aldea (a localización deberá estar supeditada á normativa existente que regula a actividade).

Ao tratarse dunha área con masas consolidadas de frondosas autóctonas, e dende o punto proteccionista do proxecto, deberase adecuar a carga gandeira e o plan de manexo da explotación de xeito que non afecte ás masas arbóreas existentes. Como norma xeral a carga gandeira¹ deberá ser inferior a 2 UGM²/ha. Así por exemplo, para o gando vacún supón un límite de 2 vacas adultas/ha. Para o gando ovino e cabrún o límite será de 13 animais/ha. No caso de explotacións de porcino recoméndase³ non superar os 15 porcos por hectárea e establecer varios recintos de manexo que

¹ Tómanse como referencia os valores de produción ecolóxica. Ver anexo IV do *REGULAMENTO (CE) N° 889/2008 DA COMISIÓN de 5 de setembro de 2008, Polo que se establecen disposicións de aplicación do Regulamento (CE) no 834/2007 do Consello sobre produción e etiquetado dos produtos ecolóxicos, con respecto á produción ecolóxica, o seu etiquetado e o seu control.*

² UGM = Unidade de Gando Maior. Ver conversión das diferentes categorías no anexo II do Regulamento (UE) n° 808/2014 da Comisión, do 17 de xullo de 2014.

³ Real Decreto 1221/2009, do 17 de xullo, polo que se establecen normas básicas de ordenación das explotacións de gando porcino extensivo e polo que se modifica o Real Decreto 1547/2004, do 25 de xuño, polo que se establecen as normas de ordenación das explotacións cunícolas.

permitan a rotación dos animais de tal xeito que posibilite un período de rexeneración mínimo de 45 días.

Nas parcelas nas que se identifiquen masas consolidadas de frondosas autóctonas (principalmente do xénero *Quercus spp.* e *Castanea sativa*), aplicarase o modelo silvícola XFAS (xestión de frondosas por rareo sucesivo) e CS3 (Producción de froito e outros aproveitamentos e persistencia en soutos tradicionais), en base ao establecido na orde do 9 de febreiro de 2021 pola que se modifica o anexo I da Orde do 19 de maio de 2014 pola que se establecen os modelos silvícolas ou de xestión forestal indicativos e referentes de boas prácticas forestais para os distritos forestais de Galicia.

Nestes modelos silvícolas o obxectivo fundamental é garantir a persistencia da masa, a produción múltiple e a conservación da biodiversidade nas masas consolidadas de frondosas autóctonas. Asegurarase a conservación dos valores ecosistémicos e ambientais e da diversidade.

Serán actividades permitidas as rozas selectivas nos bosquetes en rexeneración, a xeito de axuda á rexeneración natural ata a etapa de monte bravo e as rozas perimetrais con zonas de matogueira para facilitar rexeneración e reducir o risco de incendio forestal. Non é necesario fixar unha quenda de corta por non buscarse un sistema de xestión rotacional, senón de cuberta forestal continua.

Para establecer unha actividade / cultivo secundario, realízase unha análise dos cultivos agrarios e forestais para obtención de froito, a priori, máis aptos tendo en conta as condicións agronómicas da zona de actuación. Os cultivos analizados son os seguintes:

	SEMENTEIR A/ PLANTACIÓ N	PROFUNDIDAD	RANGO TEMPERAT URA	RESISTENCI A XEADAS	PRECIPITAC IONS	SOLO	PH	M.O.	SALINIDAD E
XIRASOL	FEBREIRO/ MAIO	60 cm	13° a 30°C	SI	<400mm	ARXILO AREOSOS	7	ALTA	ALTA
TRIGO	OUTONO	80 cm	3° a 32°C	MEDIA	<400mm	ARXILO AREOSOS	7	MEDIA	MEDIA
CEBADA	XANEIRO/ MARZO	50 cm	-10° a 20°C	MEDIA	Resistente a seca	FRANCO/ AREOSOS	VAR .	ALTA	ALTA
CENTEO	OUTONO	50 cm	5° a 32°C	ALTA	Resistente a seca	AREOSOS CALIZOS PEDREGOSOS	<7	BAIXA	MEDIA
VIDE	INVERNO/ PRIMAVERA	ALTA	-20°C a 38°C	BAIXA	250-450 mm	VARIABLE	7-9	MEDIA	MEDIA
OLIVEIRA ⁴	OUTONO	> 60 cm	-12° a 40°C	ALTA	250-450 mm	FRANCO AREOSOS	7-9	BAIXA	ALTA
CASTIÑEIRO	NOVEMBRO/ FEBREIRO	40- 60cm	-20° a 38°C	MEDIA	400-900 mm	FRANCO	5,7- 6	3-5 %	BAIXA

Táboa 23: Clasificación dos cultivos analizados.

⁴Para o cultivo de oliveira a profundidade de solo efectiva debe ser de polo menos 60 cm, non se debe encharcar a leira no inverno, aínda que sexa por un curto período de tempo nin debe ter veas de auga que a atravesen ou acuíferos ou mananciais a pouca profundidade respecto da superficie. Ten que estar asollada sen masas forestais grandes nos lindes no caso de que sexan leiras de menos de 1 ha.

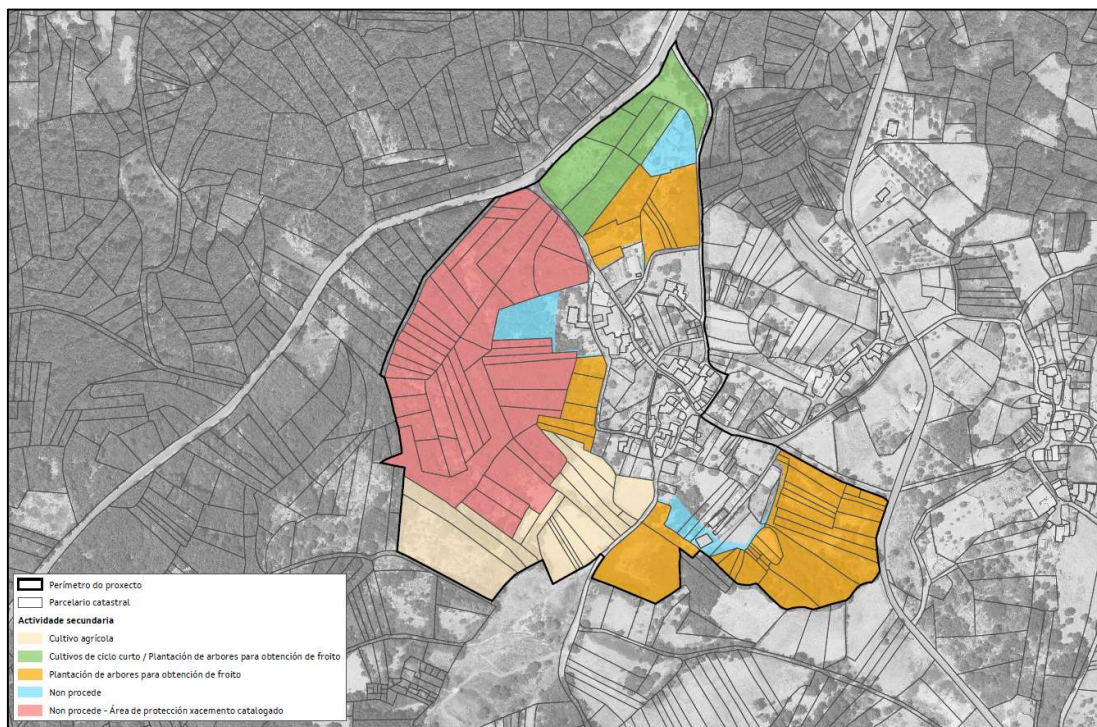

Tendo en conta o anterior para o establecemento de **ACTIVIDADE SECUNDARIA**, conclúese que os terreos analizados presentan, por zonas, as seguintes potencialidades:

- **CULTIVOS DE CICLO CURTO / PLANTACIÓN DE ÁRBORES FROITEIRAS.** Establécese cultivos de ciclo curto ou plantación de árbores para a obtención de froito debido á presenza de algún pé arbóreo na zona. Pese a isto, esta superficie tamén mostra gran aptitude para os cultivos de ciclo curto.
- **PLANTACIÓN DE ÁRBORES FROITEIRAS.** Plantación de árbores froiteiras na zona central e sueste do perímetro xa que son as parcelas máis próximas ao núcleo rural presentando actualmente pés dispersos destas árbores que mostran o potencial desta superficie para este aproveitamento.
- **CULTIVOS AGRÍCOLAS.** Cultivos agrícolas na zona oeste, zona empregada no pasado para este cultivo.

No caso de parcelas que presentan masas forestais consolidadas non se define ningún tipo de actividade secundaria, permitindo soamente aquelas actividades que sexan compatibles co mantemento, conservación e explotación de ditas masas.

Imaxe 40: Actividade secundaria proposta.

11. SISTEMA DE XESTIÓN DE TERRAS

Como xa se adiantou nos antecedentes deste documento, o sistema de xestión das terras que forman parte do proxecto de Aldea Modelo será a incorporación ao Banco de Terras e o seu posterior arrendamento. Os procedementos de incorporación e arrendamento de predios a través do Banco de Terras están regulados na *Lei 11/2021 de recuperación da terra agraria de Galicia* e nos acordos do Consello de Dirección da Agader. Toda a normativa de aplicación pode consultarse en <https://agader.xunta.gal/gl/banco-de-terras/lexislacion-e-normativa/>.

11.1. PARCELAS OBXECTO DE ACTUACIÓN

As parcelas contempladas no proxecto de orientación produtiva para a posta en valor de terreos na Aldea Modelo de Francos (Sober) son nas que inicialmente os titulares indicaron o seu interese para participar no proxecto [Ver plano 24].

As parcelas de actuación definitivas, estableceranse unha vez definida a actividade a desenvolver e tras a incorporación definitiva das parcelas por parte dos seus titulares no Banco de Terras de Galicia.

11.2. PREZO MÍNIMO DE ARRENDAMENTO

O Banco de Terras conta cuns prezos de referencia para os arrendamentos que son propostos pola Comisión Técnica de Prezos e Valores (capítulo III da *Lei de recuperación da terra agraria de Galicia*); e que posteriormente son remitidos ao Consello da Xunta para a súa aprobación.

Estes prezos de referencia fíxanse por unidade de superficie en función da parroquia onde se localiza e o tipo de terras (terras de labor, pasteiros, etc.). Como cada finca pode ter un porcentaxe de diferentes tipos de terras, o prezo de cada finca obtense por multiplicación da superficie de cada tipo de terra que posúe e o valor unitario da parroquia no que está.

Os prezos de referencia⁵ do Banco de Terras (expresados en €/ha*ano), para a parroquia de Proendos (Santa María), no concello de Sober, son os establecidos na seguinte táboa:

Concello	Parroquia	Prezo cultivos leñosos	Prezo terras de labor	Prezo pastos e matos	Prezo forestais	Prezo incultos
Sober	Proendos (Santa María)	158	131	60	97	14

Táboa 24: Prezos de referencia do Banco de Terras de Galicia.

As persoas interesadas no arrendamento deberán indicar na súa solicitude o prezo polo que estaría disposto a alugar as parcelas sendo igual ou superior o establecido como prezo de referencia do Banco de Terras.

⁵ Os prezos de referencia do Banco de Terras son aprobados anualmente, en base ao artigo 13 da lei de recuperación da terra agraria de Galicia.

O prezo ofertado, a maiores doutros factores que se definen nun apartado posterior deste documento, será tido en conta como criterio de valoración nas propostas de explotación produtivas que se presenten.

11.3. DURACIÓN DO ARRENDAMENTO

A *lei de recuperación de terra agraria de Galicia* (artigo 56.c) establece prazos máximos de arrendamento en función do destino que se lle dea ás parcelas obxecto de actuación. Así, para destinos forestais o prazo máximo será de 70 anos e para o resto de destinos será de 30 anos.

Os proxectos de posta en produción de terreos en Aldeas Modelo teñen unha orientación agropecuaria, polo tanto a duración máxima dos arrendamentos será de 30 anos.

En canto á duración mínima, á hora de incorporar os terreos ao proxecto, os propietarios comprométese ao arrendamento das parcelas por un período mínimo de 5 anos pois o inicio da recollida de declaracións de adhesión comezou ao abeiro da *lei 6/2011, do 13 de outubro, de mobilidade de terras de Galicia*. Nesta lei establécese no artigo 47ter.3.a "[...]deberán asumir un compromiso de incorporación de estas parcelas ao Banco de Terras para a súa cesión por un período mínimo de cinco anos[...]". Por isto, os propietarios á hora de asinar os documentos de adhesión ao proxecto comprometéronse á cesión das parcelas por un período mínimo de cinco anos.

Polo tanto, a duración dos arrendamentos no marco do proxecto de Aldea Modelo estarán comprendidos entre os 5 e os 30 anos. No caso de que se presenten propostas que impliquen a cesión de terreo por un prazo superior aos 5 anos, antes da selección da proposta deberá darse traslado aos titulares dos dereitos sobre os terreos para que presenten a súa conformidade.

12. OBRAS E INFRAESTRUCTURAS NECESARIAS PARA A POSTA EN PRODUCCIÓN DAS ACTIVIDADES A DESENVOLVER NA ALDEA MODELO

Despois de terse declarado a Aldea Modelo e declararse a utilidade pública do proxecto, realizouse unha roza para poder acceder ás parcelas e así poder analizar o terreo e establecer os usos e aproveitamentos máis axeitados para a zona de actuación. Tratouse dunha roza selectiva nas zonas que presentan maior estado de abandono, protexendo en todo caso os elementos patrimoniais existentes (fontes tradicionais, muros de pedra, marcos).

Neste caso, na Aldea Modelo de Francos de Proendos, proxéctase a ordenación produtiva dos terreos mediante a gandería en extensivo e plantación e explotación de cultivos de ciclo curto.

En relación á actividade de gandería en extensivo será indispensable a construción dun peche perimetral do ámbito de actuación, tanto para o correcto manexo do gando da propia explotación como para evitar o acceso da fauna salvaxe ás instalacións (nomeadamente xabaril, lobo ou raposo entre outros). A tipoloxía e características do peche dependerá do tipo de gando empregado na explotación. En todo caso, como referencia, recoméndase a utilización de estacas de madeira tratada gornecidas ben con malla cinxética ou ben con arame galvanizado; así como a utilización de pastor eléctrico.

En relación aos cultivos que se queiran implantar, e dado que a maioría dos terreos veñen dunha situación de abandono prolongado no tempo; deberase realizar un laboreo profundo antes da implantación dos cultivos. Recoméndase voltear o terreo con arado de vesgo seguido de un ou dous pases de grada, aportación de emendas (encalado, abonado,...) e mesmo un pase de rotocultor.

Calquera instalación/elemento a instalar na Aldea Modelo deberá ser aprobada pola Agader, tendo en conta que deberá estar integrada na contorna e acorde ao indicado no catálogo da paisaxe de Galicia, e ás directrices que se establezan. Os materiais deberán ser sustentables, primando o uso de madeira e elementos naturais para edificación, todos os materiais deberán ser reutilizables e facilmente desmontables, garantindo que o promotor retire o material no momento de finalización da actividade.

Para cada zona e actividade as instalacións deberanse axeitar aos condicionantes establecidos na normativa sectorial de aplicación.

13. CRITERIOS DE VALORACIÓN DAS PROPOSTAS NO SUPOSTO DE CONCORRENCIA DE VARIAS SOLICITUDES DE PARTICIPACIÓN NO PROXECTO

No caso de existir varias solicitudes de participación para o mesmo proxecto de Aldea Modelo, segundo establece o artigo 116 da lei de recuperación da terra agraria de Galicia, definiranse un conxunto de criterios de preferencia para a cesión. Entre os criterios de adxudicación atenderase, entre outros, á complementariedade entre os proxectos dentro das Aldeas Modelo; ás propostas que teñan como finalidade a ampliación da base territorial das explotacións xa existentes, ás propostas que se refiran á produción ecolóxica e ás producións de gandería extensiva.

Atendendo a isto, o primeiro dos criterios que se propón é un criterio excluínte, é dicir, a solicitude que se presente deberá adecuarse ás orientacións produtivas definidas neste documento, caso contrario desbotarase sen máis.

Os criterios de ponderación son:

- Complementariedade: a complementariedade con outros proxectos de Aldea Modelo (por exemplo, nunha Aldea Modelo A prodúcese cereal que se usa como alimentación do gando doutra Aldea Modelo B) será valorada cunha puntuación de 60 puntos.
- Orientación produtiva: terán prioridade aquelas orientacións produtivas definidas neste documento como principal, que son as destinadas á gandería extensiva e aos cultivos complementarios. En segundo lugar estarán as orientacións produtivas definidas como secundaria. A puntuación máxima deste punto será 60 puntos que se verá reducida segundo o tipo de orientación proposta.
- Ampliación base territorial: a ampliación da base territorial das explotacións será valorada cunha puntuación de 60 puntos.
- Produción ecolóxica: a explotación en produción ecolóxica será valorada cunha puntuación de 60 puntos.
- Superficie: terán preferencia aquelas propostas que abarquen maior superficie dentro do perímetro da aldea. A puntuación máxima deste punto será 60 puntos que se verá reducida proporcionalmente segundo descenda a superficie do proxecto proposto con relación á superficie total do perímetro da Aldea Modelo.
- Continuidade: a continuidade con outras iniciativas de mobilidade de terras na mesma área será valorada cunha puntuación de 40 puntos.
- Proximidade: terán preferencia aquelas propostas que se presenten por persoas que residan na aldea. A puntuación máxima deste punto será 40 puntos que se verá reducida proporcionalmente segundo se afaste da aldea a residencia das persoas que presentan a solicitude. En primeiro lugar estarán os residentes na aldea, en segundo lugar os residentes no concello e en terceiro lugar os residentes en concellos limítrofes.
- Prezo: A puntuación máxima deste punto será 40 puntos para aqueles incrementos do 100% sobre o prezo base de referencia. Este valor reducirase proporcionalmente para aqueles prezos comprendidos entre o prezo base e o 100% de incremento.
- Incorporación á actividade agraria: A puntuación máxima deste punto será 40 puntos. Valorarase a creación de novas explotacións e a incorporación de persoas mozas.

- Aportación de terras ao proxecto: A puntuación máxima deste punto será 40 puntos para aquelas persoas que aporten ao proxecto terras xestionadas por elas mesmas. Asignaráselle a puntuación máxima a aquela persoa que aporte máis superficie, reducíndose proporcionalmente esta puntuación para as persoas que aporten cantidades inferiores.

CRITERIO ACREDITADO	PUNTOS TOTAIS
Complementariedade con outros proxectos de Aldea Modelo (máximo 60 puntos)	60
Orientación produtiva (máximo 60 puntos)	60
Proxectos con orientación produtiva principal	60
Proxectos con orientación produtiva secundaria	30
Ampliación da base territorial (máximo 60 puntos)	60
Produción ecolóxica (máximo 60 puntos)	60
Superficie (máximo 60 puntos)	60
Proxectos que abarquen a totalidade da superficie da aldea modelo	60
Proxectos que abarquen parte da totalidade da superficie da aldea modelo	proporcional
Continuidade con outras iniciativas de mobilidade de terras na mesma área (máximo 40 puntos)	40
Proximidade (máximo 40 puntos)	40
Persoas que residan na propia aldea	40
Persoas que residan no mesmo concello	20
Persoas que residan en concellos limítrofes	10
Prezo (máximo 40 puntos)	40
Incremento sobre o prezo base, pero inferior ao 100% de incremento	Proporcional
Incremento do 100% sobre o prezo base	40
Incorporación á actividade agraria (máximo 40 puntos)	40
Explotación de nova creación	20
Incorporación de persoa moza (home)	15
Incorporación de persoa moza (muller)	20
Aportación de terras ao proxecto (máximo 40 puntos)	40
Aportacións inferiores á máis alta.	Proporcional
Aportación máis alta en superficie	40

Criterios de desempate

1º criterio Segundo a seguinte orde de preferencia

Orde	Criterio
1	Complementariedade con outros proxectos de Aldea Modelo
2	Orientación produtiva
3	Produción ecolóxica
4	Ampliación da base territorial
5	Superficie
6	Aportación de terras ao proxecto
7	Proximidade
8	Continuidade con outras iniciativas de mobilidade de terras na mesma área
9	Prezo
10	Incorporación á actividade agraria

2º criterio Data de presentación da solicitude

